

METAI VI.

KOVAS-MARCH

No. 3

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Darbas.

L. M. P. S. FINANSINIS RAPORTAS UŽ VASARĮ, 1921.			
Kp. No.	Miestas.	Suma.	
105,	Yonkers, N. Y.	\$2.65	14, Easton, Pa. 2.10
37,	Grand Rapids, Mich.	1.50	101, Coaldale, Pa. 2.70
4,	Elizabeth, N. J.	3.15	51, Collinsville, Ill. 1.75
23,	Binghamton, N. Y.	3.45	27, Cambridge, Mass. 3.90
66,	Los Angeles, Cal.	3.25	37, Grand Rapids, Mich. 4.50
41,	Akron, O.	.75	38, Paterson, N. J. 3.15
83,	New Britain, Conn.	.90	99, Haverhill, Mass. 3.00
103,	Moline, Ill.	2.30	55, Moundsville, W. Va. 1.20
68,	Cliffside, N. J.	3.00	108, W. Frankfort, Ill. 6.35
38,	Paterson, N. J.	3.80	48, Wilkes Barre, Pa. 3.75
25,	Roseland, Ill.	2.80	80, Philadelphia, Pa. 4.00
22,	Montello, Mass.	6.45	9, Chicago, Ill. 14.10
83,	New Britain, Conn.	2.00	26, Rochester, N. Y. 5.20
94,	Benton, Ill.	2.85	8, Lawrence, Mass. 2.85
18,	Hartford, Conn.	4.20	
75,	St. Clair, Pa.	1.50	Viso įplaukų \$223.50
30,	Bridgewater, Mass.	4.20	
24,	Cleveland, O.	11.90	<i>Išlaidos:</i>
104,	Muskegon, Mich.	2.00	“Laisvei” už mokesčių knygas ir blankas \$27.25
102,	New Kensington, Pa.	1.50	A. ir L. D. G. F. auka, pagal P. K. tarifą 150.00
29,	Chicago, Ill.	4.70	E. N. Jeskevičiutei, C. Sekr. alga ir išlaidos 86.64
13,	So. Boston, Mass.	2.85	A. Jurevičienei alga už tris mėnesius 120.00
61,	Lowell, Mas.	1.95	“Laisvei” už laiškus ir konvertus 14.75
44,	Norwood, Mass.	1.65	M. Ramanauskienei kel. lėšos į P. K. pos. 29.00
85,	Nashua, N. H.	3.75	
46,	Philadelphia, Pa.	3.00	Viso išlaidų \$427.64
21,	Pittsburgh, Pa.	2.85	
107,	Bulpitt, Ill.	1.20	<i>Sutrauka:</i>
98,	Amsterdam, N. Y.	1.75	Įplaukų \$223.50
89,	Milwaukee, Wis.	1.80	Balansas sausio 31, 1921 ..... 927.52
91,	Maspeth, N. Y.	1.80	
76,	Camden, N. J.	7.55	Viso įplaukų \$1151.02
11,	Philadelphia, Pa.	18.70	Išlaidos 427.64
93,	Brooklyn, N. Y.	3.25	
70,	Racine, Wis.	4.30	Ižde lieka vasario 28, 1921 \$723.38
42,	New Haven, Conn.	1.95	E. N. Jeskevičiutė, L. M. P. S. Fin. Sekr.
60,	Pittsburgh, Pa.	4.75	M. Undžienė, Liet. Mot. Progr. Sus. Ižd.
12,	Waterbury, Conn.	9.15	
5,	Rockford, Ill.	4.40	AUKOS “MOTERŲ BALSUI”.
96,	Chicago, Ill.	3.60	L. M. P. S. V Rajonas, Per F. Sirutiene, \$25.00
87,	Clinton, Ind.	3.60	L. M. P. S. 94 kuopa, per U. Gvergždiene, 15.00
71,	Benld, Ill.	5.60	L. M. P. S. II Raj., per J. Sarapiene, 50.00
70,	Racine, Wis.	.75	Bačinskas J., Canada, pelnas nuo laimė-
74,	Hazleton, Pa.	1.35	jimo branzalieto jo mirusios moteries, 30.00
106,	Johnston City, Ill.	2.75	L. M. P. S. 29 kp., per J. Sagadinienę, 10.00
4,	Elizabeth, N. J.	1.80	L. M. P. S. 12 kp., per M. Prekuckienę, 15.00
			L. M. P. S. 93 kp., per M. Norušienę, 5.00
			Viso už vasario mėnesį \$150.00
			“M. B.” Adm.

MOTERŲ BALSAI

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor J. Benes. Manager E. N. Jeskevičiūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI

Kovas-March

No. 3

KOMUNIZMAS PERGALES

Sovietų Socialistinė Rusija įžengė į ketvirtus savo gyvenimo metus. Pergalėti visi priešai, Kolčakai, Judeničiai, Denikinai, Vrangeliai, padarytos taikos su baltagvardiečių Lenkija, Lietuva, Latvija, Estonija, Suomija, Gruzija. Sovietų valdžia Ukrainoj, Baltarusijoje, Kryme, Done, Kaukaze, Armenijoje, Turkestane ir visame Sibire. Raudonoji Armija po trijų metų sunkiausios kovos pergalėjo visus neprietelius, dabar visuose frontuose ramu.

Sovietų valdžia smarkiai ėmėsi už ekonominio gyvenimo atstatymo. Visos darbininkų ir sodiečių jėgos nukreiptos į naują frontą, į kovą su badu, šalčiu, suirute. Jau daug kas atsiekta. Bado šmėkla jau pergalėta. Visoj Sovietų Rusijoje jaučiamas žymus pagerėjimas. Daug dar reikės dirbti, bet dalykai jau eina geryn. Tai svarbiausia. Prasiidėjo Sovietų Rusijos prekybos ryšiai su Vakarų Europos ir

Amerikos kapitalistinėmis valstybėmis. Anglijos, Prancūzijos ir kitų šalių darbininkai privertė savo valdžias tai daryti.

Dabar Sovietų Rusija, pasaulio socialės revoliucijos avangardas, stipri kaip niekuomet.

Pakol gyvuoja Socialistinė Rusija, viso pasaulio buržuazija negali ramiai miegoti. Delto ji ruošiasi smaugti ją ir toliau. Ji ir toliau ginkluos ir siųs rusų baltagvardiečius prieš Sovietų Rusiją. Ji ir toliau siundys ponų Lenkiją prieš Sovietų Rusiją. Dabar buržuazija ruošia užpuolimą ant Sovietų Rusijos pavasaryje. Nedykai dabar eina derybos Antantų premjerų Paryžiuje. Nedykai baltoji Lenkija padarė karinę sąjungą su reakcine Rumunija. Nedykai Lenkijos Pilsudskis vąžiuoja dabar į Paryžių. Jo kelionė surišta su nauju užpuolimu ant Sovietų Rusijos. Pagaliaus buožių Lietuvos sąjunga su ponų Lenkija. Baltoji Latvija jau seniai priišta prie baltagvardiečių Lenkijos.

Ruošiasi pasaulio buržuazija į mirtiną kovą su komunizmu, bet ruošiasi ir pasaulio tarptautinis proletariatas. Buržuazija mirštanti senojo kapitalistinio pasaulio klesa. Proletariatui priguli ateitis. Musų įiegos visam pasaulyj smarkiai auga. Kiekviena diena mus artina prie pasaulinės socialistinės revoliucijos. Be galingų komunistų partijų negali but socialistinės revoliucijos. Dabar tokios partijos visose šalyse išaugo.

Štai Vokietijoj didžiausia proletariato partija "nepriklausomųjų" s.-d. suvažiavime Hale skilo ir didelė dauguma jos prisidėjo prie Vokietijos Komunistų Partijos, kuri dabar skaito virš pusės milijono narių. Tai didžiausias pasaulinės reikšmės komunistų laimėjimas. Jis reiškia ateinančią socialistinę revoliuciją Vokietijoj.

Toks pat skilimas ir daugumos prisidėjimas prie Komunistų Partijos įvyko ir Prancūzijos Socialistų Partijoj laike suvažiavimo gruodžio mėn. Turo mieste. Štai kaip buožių "Lietuva" (No. 9) aprašinėja tą suvažiavimą: "Už prisidėjimą prie III Internacionalo balsavo 3208, prieš tik 1022. Tokiu budu trys ketvirtos prancūzų socialistų pasisakė už Maskvos dėsnius. Šauksmai "Tegyvuoja Leninas, tegyvuoja sovietai" ilgai nesiliovė. Prancūzų socializmas viešai, iškilmingai nutraukia ryšius su II Internacionalu".

Italijos Socialistų Partija, kuri turi didžiausios įtakos šalyj ir 160 atstovų parlamente, seniai prisidėjus prie III, Komunistinio, Internacionalo.

Prie III Internacionalo prisidėjo ir kitų šalių revoliucinių darbininkų partijos. Dešimtys milijonų viso pasaulio proletarų susispietę apie savo štabą, III Internacionalą, ruošiasi į paskutinį mušį su pasaulio buržuazija. Komunizmas pergales!

Komunaras.

Iš Lietuvos "Kareivių Tiesa".

Buožės ruošiasi, ruoškimės ir mes

(Lietuvos "Kareivių Tiesa".)

Buožės jau užpuolė savo darbininkus ir kareivius. Sausio 14—15 dieną Kaune siuto baltagvardiečiai. Jie visi apsiginklavo ir išėjo į paviršių. Visas miestas atrodė tarsi kaip per kokį mušį. Žvalgyba, šauliai, geležinis vilkas, milicija, lauko žandarmerija trankėsi po gatves, areštavo darbininkus, iškrėtė visą miestą. Darbininkų organizacijos išardytos. Darbininkų Kliube suimta apie 100 darbininkų, kliubas išdraskytas ir uždarytas. Lietuvos Profesinių Sąjungų Centralinis Biuras, Kauno Sąjungų Biuras, profesinių sąjungų valdybų nariai, Kauno miesto Dumos Darbininkų frakcijos nariai areštuota. "Darbininkų Žodis", ėjęs lietuvių, žydų ir lenkų kalbomis, uždarytas. Tarp kareivių irgi ėjo kratos ir areštai. Šancuos ir Paneemunėj įvestas apgulos stovis. Kareivių niekur neišleido, kitos dalys buvo apsuptos žandarais. Kaune sausio 14—15 dieną areštuota virš 300 darbininkų ir kareivių, kurie dabar laikomi kalėjime, daboklėj ir lageryj. Areštai ir ablavos buvo ne tik Kaune, bet ir Ukmergėj, Vilkaviškyj, Kalvarijoj ir kitur.

Sausio 14—15 d. baltagvardiečiai rodė darbininkams ir kareiviams savo ilgas iltis. Areštų jiems buvo negana. Jie troško darbininkų ir kareivių kraujo. Buožių laikraščiai ir agentai pradėjo plačiai skleisti provokatoriškus gandus apie bolševikų sukilimą. Jie puikiai žinojo, kad komunistai jokio sukilimo nerengia, bet tyčia provokavo. Jie skleidė provokaciją, jie darė kratas ir areštus, jie tyčia erzino kareivius, kad šie sukiltų. Baltagvardiečiai norėjo suprovokuot sukilimą. Buožės troško, kad kareiviai ir darbininkai sukiltų, išeitų į gatves, tuomet baltagvardiečiai bu-

tų paskandinę juos jų pačių kraujuose. Pralaimėt baltagvardiečiai nesitikėjo, nes jie buvo sumobilizavę visas savo jėgas ir išanksto susitarę su lenkų ponais reikale atsikviest lenkų baltagvardiečius padėt numalšint sukilimą.

Lietuvos Komunistų Partija jokio sukilimo neruošė, ką ir pareiškė savo atsišaukime nuo 15 d. sausio. Kada buožės provokavo sukilimą, Partija perspėjo darbininkus ir kareivius nepasiduot provokacijai, nes kada buožės geidžia iššaukt mus į mušį, tai mums tada tas nenaudinga.

Ko daugiau buožės norėjo atsiekti savo siutimu? Jie nori išardyt visas darbininkų organizacijas, darbininkų vadus sugrust į kalėjimus ar nužudyt, jie nori išraut iš kareivių tarpo komunistus, kad paskui galėtų stipriau užsirioglint ant darbo žmonių ir kareivių sprandų. Buožės geidžia išraut susipratčius darbininkus ir kareivius, kad paskui galėtų jodinėt ant vargo žmonių sprandų, engt, siurbt jų kraują ir išnaudot. Jie mano, kad paskui nebus kam skleist tarp darbininkų ir kareivių klesinį susipratimą. Žiopli buožės! Savo siutimu ir areštais jie labiau už mus, komunistus, agituoja darbininkus ir kareivius, atidaro jiems akis, kas jų draugas, o kas priešas. Į vieno areštuoto ar nužudyto darbininko ar kareivio vietą stos dešimtys naujų kovotojų.

Buožės igi šiol provokatoriškai meluodavo, kad Lietuvoj savų bolševikų nėra, girdi, tik rusų agentai. Dabar mes pamatēm, kaip buožės tik ir rėkia apie savą, lietuvišką bolševizmą. Net šilta darosi buožėms. Reiškia, mes stiprus, mes auge; dar kiek laiko ir mes patys, Lietuvos žmonės ir kareiviai, nuversime buožių valdžią.

Buožės sausio 14—15 d. savo siutimu ir provokavimu dar turėjo ir kitų tikslų.

Jie rengia dirvą sąjungai su ponų Lenkija ir avantiurai prieš Sovietų Rusiją. Lietuvos bagočiai supranta, kad tik stipri baltagvardiečių Lenkija gali išgelbėt nuo darbininkų revoliucijos. Delto Lietuvos buožės jau susitarė su lenkų ponais ir paskelbs sąjungą su ponų Lenkija. Bet Lietuvos buožės puikiai žino, kad tokios išdavystės nedaleis Lietuvos darbo žmonės ir kareiviai. Delto buožės ardo darbininkų organizacijas, delto areštuoja stipriausius darbininkus ir kareivius, kad paskui turėt liuosas rankas padaryt sąjungą su ponų Lenkija. Buožės kuomet varė provokaciją apie bolševikų sukilimą ir malšino tą nesantį sukilimą, jie norėjo parodyt, kad negali but patriotų, reikia parsiduot ponų Lenkijai, kada savas bolševikas buožę rengiasi imt už pakarpos. Pamatysime, kaip patriotai buožės susitars su lenkų ponais ir paskelbs konvenciją ar uniją. Kito išėjimo nėra. Lietuvos buožės, darydami sąjungą su ponų Lenkija, ruošiasi ir prieš Sovietų Rusiją. Antantos įsakymu susivienijusios baltagvardiečių Lenkija, Lietuva ir Latvija turės pult darbininkų ir vargo sodiečių Raudonąją Armiją. Jau dabar buožių laikraščiai pilni užpuldinėjimų ant Sovietų Rusijos ir jos atstovo drg. Akselrodo Lietuvoj. Buožės rengia dirvą naujam brožudžių karui prieš Socialistinę Rusiją. Baltagvardiečiai rengiasi maudyt kraujuose Lenkijos, Latvijos ir Lietuvos darbo žmones ir kareivius del Antantos kapitalo ir mūsų bagočių reikalų.

Buožės ruošiasi prieš savo darbininkus ir kareivius. Buožės galanda dantis ir prieš Sovietų Rusiją.

Lietuvos darbo žmonės ir kareiviai! Ruoškimės ir mes!

MOTINŲ IR KUDIKIŲ APSAUGA RUSIJOJ

Pirm lapkričio revoliucijos Rusija buvo pasižymėjusi kūdikių mirtingumo skaičiumi. Vienas ketvirtadalis kūdikių numirdavo nesulaukę vieno metų amžiaus. Kiekvienas metas Rusijoje budavo palaidojama apie du milijonai kūdikių. Kūdikių mirtingumas ypatingai buvo didelis kaimuose tarpe valstiečių.

Tokiam dideliam kūdikių mirtingumui buvo dvi priežastys. Miestuose priežastimis to buvo bausis išnaudojimas darbininkų motinų ir nėščių moterų. Dažnai pasitaikydavo, kad moteris eidavo į darbą ligi-pat gimdymo dienos, o kartais atsitikdavo, kad motinos net ir pagimdėdavo kūdikius dirbtuvėse. Tuo būdu daugelis kūdikių tapdavo nesveikais dar budami motinos iščiuje. Arba kad ir sveikais užgimdavo, bet kad motinos neturėdavo laiko gerai prižiūrėti, nes reikdavo palikti kūdikis ir eiti dirbti, tai kūdikis maitinamas ne motinos krutimis, bet kitokiomis priemonėmis vargiai augo.

Kaimuose prie tų dviejų svarbiausių priežasčių — išnaudojimo ir skurdo—daug prisidėdavo ir didelis tamsumas valstiečių moterų, kurios neturėjo nei paprasto elementario supratimo apie higienišką auklėjimą.

Bet dabar viskas kitaip. Darbininkų respublika pirmiausia pasirūpino apsaugoti neščias moteris. Tapo išleista įsakymas, kad visoms neščioms moterims aštuonias savaites prieš gimdymą kūdikių ir aštuonias po gimdymui — neleidžiama dirbti. Ir bėgiu to laiko moteris gauna pilną atlyginimą ir valgio dalį kaip ir dirbdama gaudavo. Be to, neščios moteris gauna geresnę valgį ir kai-kurias kitas privilegijas. Kada užgema kūdikis motina gauna audeklo ir šiltų kūdikiui drapanų. Paskui, po aš-

tuonių savaitėių po gimdymui, motinos kelis kartus į dieną paliuosuojamos nuo darbo dabojimui kūdikių. Kūdikiams išduodamos specialės kortos, pagal kurias gaunama specialiai tam pagamintų valgių: pieno, kiaušinių, cukraus, etc.

Sovietų valdžia dėjo daugiausia pastangų įsteigti reikalingą skaičių įstaigų motinų ir kūdikių apsaugojimui. Įtaisyta: motinų ir kūdikių namai, gimdymo namai, pieno vaistinyčios, auklėtuvės, vaikų namai, etc. Dabartiniu laiku tokių įstaigų visoj Rusijoje yra tūkstančiai, miestuose, prie dirbtuvių ir net kaimuose. Naudingumo tokių įstaigų jau nereikia aiškinti žmonėms, jie patį mato. Dabar negalima suspėti įtaisyti tokias įstaigas, nes visur jų labai daug reikalinga.

Sovietų valdžia labai rupinasi prižiūrėjimu ir paaugusių kūdikių. Vaikučių namai yra ne tik miestuose, bet ir daugely kaimų. Vaikučių kolonijos tapo įsteigtos daugely buvusių turčių geriausių rezidencijų. Laike pereitos vasaros vien tik Maskvos apilinkėj tokiose kolonijose gyveno apie 50,000 vaikučių.

Mokyklose mokiniams duodama šilti pusryčiai. Malonu matyti kaip miesto gyventojai, dažnai patys badaudami, atiduoda paskutinį valgį vaikams.

Iki 14 metų vaikams uždrausta dirbti. Nuo 14 — iki 16 metų vaikams darbas apribuotas iki 4 valandų. Visuose pavojinguose darbuose vaikams uždrausta dirbti. Amatinės unijos kreipia ypatingos dėmos apsaugojimui moterų ir jaunų darbininkų darbe. Jos taipgi pildo darbo užduotis.

Silpniems ir sergantiems vaikams yra specialės įstaigos, kurios vadinasi "Mokyklos giriose" ir, kurios pabudavotos sveikose vietose girioj. Dabar tokių mokyklų yra 33. Apart to, dar yra 34 Sanatorijos-mokyklos ir Sanitarinės-kolonijos vaikams,

turintiems džiovos simptomus; taikgi 37 Sanatorijos sergantiems džiova.

Vaikai žemiaus 18 metų amžiaus, papildę kokią-nors piktadarystę, nėra laikomi kriminalistais. Priešingai, į juos žiurima kaip į kapitalistinės draugijos aukas, kuriems reikalinga tinkama apšvieta ir gydymas. Tokių vaikų neteisios teismai, bet yra tam specialiai komitetai susidedantys iš gydytojų ir mokytojų, kurie nusprendžia, ar tokie prasikaltėliai turi būti atiduoti priežiuron Visuomenės Sveikatos Komisariato, ar Visuomenės Apšvietos Komisariato. Visuomenės Apšvietos Departmentas turi apie 134 įstaigas protiniai ir fiziškai nusilpnėjusiems vaikučiams. Taipgi yra 41 mokyklų kurtiems ir nebiliams, ir 15 mokyklų akliems vaikams.

Sunki darbo žmonių respublikos padėtis, kurią užtraukė karas ir blokada, paliko savo destruktives pasekmes ant vaikučių organizacijų. Bet dirbančioji liaudis nuvargintos respublikos atidavė paskutinį gabalą audeklo kūdikiams, nes susipratę darbininkai supranta, kad vaikai yra nešėjai geresnės ateities ir kad nuo jų sveikatos priklauso pasekmė mūsų socialistinio darbo budavojimas. Ir kaip greit mūsų skaitlingų priešų spaudimas mus bus palengvintas pastangomis Raudon. Armijos, kaip greit mūsų ekonominė padėtis pagerės, pirmutiniai pajaus tą pagerinimą mūsų kūdikiai, mūsų viltis ir mūsų ateitis.

— "S. R."

Vertė, Vilnietis.

Visi draugijiniai parazitai neapkenčia socializmo todėl, kad jo galdynėj darbininkai bus valdonais, tad ir parazitams visai nebus vietos.

-:- -:- -:-

Nežinysta ir skurdas yra du didžiausiu piktų pasaulj ir jie vienas kitą gimdo.

MOTERŲ LAISVĖ IR VISUOMENĖS SVEIKATA

Šiandien mes matome, kad moterys beveik visose svieta dalyse pradeda įgyti politišką laisvę: ypatingai Sovietų Rusijoje jos pastojo jau visiškai išliuosuotos iš visokios vergijos ir su džiaugsminga dvasia jos pradeda auklėti gerovės vaisius — jos pradeda pakelti svieta kudikius iš vargo, kurių veidai nebebus suteptais žiauraus gyvenimo žiaurumu.

Bet kuomet mūsų moterys pradeda eiti naujais takais, jos turi žinoti, kad ant tų naujų laukų randasi daug gilesnių duobių, į kurias yra galima greitai įpulti, bet labai sunkiai išlipti. Jos yra, prilyginant, kaip paukšteliai, paleisti iš naminės klėtkos, lakstanti po žydingius miškus ir nežinodami, kaip apsisaugoti nuo jų priešų-vanagų. Ištikro, pasirodo, kad tas nekaltas paukštelis, paleistas ant laisvo lauko, pasilieka dideliu pavojų, jeigu jis neišsimokina apsisaugoti. Aišku, kad moterys, kurios yra pririštos prie šeimyniško gyvenimo, ypatingai tos, kurios yra uždarytos tikėjimo baimės klėtkose, yra apsaugotos nuo daugelio pavojingų duobių. Žinoma, tokios moterys turi mažą progą siekti prie gyvenimo tikslo — prie išminties ir pažinties laisvo gyvenimo, kuri mes visi turime atsiekti. Mums reikia akyvai protauti, kad tuo laiku išvengti ypatingų kentėjimų.

Linksma yra matyti, kad mūsų laisvės ir teisybės diena išaušta ir kad mūsų moterys drąsiai stoja ant veikimo lauko, stengdamos panaikinti tamsybės dvasią; bet tuo pačiu laiku mums prisieina liudėti, matant tą pavojaus lauką jų naujų pasistengimų. Tas pavojus yra jų, jų kudikių ir visuomenės nesveikata. Mes žinome, kad liga yra didžiausias žmogaus priešas, kuris slopina vargingam skurde didesnę

dalį visų darbininkų. Žmonės, nepažindami priežasties savo ligų, yra priversti atiduoti savo paskutinius turtus kapitalistiškiems gydytojams, kurie vieton palengvinti jų buvį dar labiau juos apsinkina skurdu.

Čia mes susitinkame su klausimu, kaip laisvos moterys gali pagelbėti visuomenei palaikyti sveikatą. Žinoma, jos gali išauklėti švarius ir sveikus kūdikius ir įkvėpti jiems dvasią, vedančią prie švaraus ir doro gyvenimo. Be abejonės, kuomet valstybė paims auklėjimą kūdikių į visuomenės rankas ir kada kiekviena moteris bus pilnai laisva pasirinkti savo kūdikio tėvą, tada gal moterų užduotis pasiliks daug lengvesnė; bet kolei visi žmonės neišsimokins pažinti gamtos įstatymų, visuomet rasis tarp mūsų morališkas nešvarumas, pagaminantis ligas ir sunkiausius kentėjimus. Kadangi, kol kas, mūsų moterų pirmutinė pereiga yra apsaugoti save ir kitus nuo kankinančių ligų, ne vien tik delei įstatymu, bet ir ypatingu morališku švarumu.

Mokslas parodo mums, kad nešvarumas yra gamintojas visų ligų. Todėl yra reikalinga užsilaikyti visuomet švariai. Ypatingai moterys turi užlaikyti namus šviežiame ir sveikame padėjime — prižiūrėti, kad suteptos drapanos arba supelėjusios lovos nesubjauriotų kambariuose oro, kurio reikia nuolatos kvėpuoti. Kad užlaikyti namus sanitariškam padėjime, reikia nuplauti ir nukalkiuoti visas sienas nors vieną kartą kas metas. Tai yra mūsų visuomeniška pereiga, kad apsaugoti savo sveikatą, kad mes nepapultum į ligą, besiekdami tą šventą tikslą — ekonomišką ir dvasišką laisvę dėl visos žmonijos. Moterys dabar pasiryžia pastoti laimės kariviais; tai yra jų spėkos, kurios turi vesti žmoniją prie pabudavojimo naujo svieta. Todėl jos turi išsimokinti išgydyti varguo-

lių skausmus ir atvesti juos prie visiškos laimės. Jeigu jų armija nupultų sveikatoj, tai ištikro žmonijos ateities žiedas — jų kūdikiai — turėtų vėlei pasilikti skurdo varguose.

Daugelis iš mūsų darbininkų, kurie neturi laiko studijuoti chemiškų įstatymų, nežino, kad alkoholius ir visoki rauginti gėrimai yra natūrališkai pavojingi kiekvieno sveikatai. Tai yra progresyvių moterų pereiga dažinoti ir platinti tą žinystę, kad šviežiai padarytas maistas ir švarus vanduo ir pienas yra geriausiu maistu dėl visų žmonių. Taipgi moterys turi energiška mokinti savo vaikučius pažinti pavojingumą žmogaus blogų papročių, kaip tabako rukymo ir tt.

Vienas iš svarbiausių dalykų apie mūsų moteris pasirodo, kad kuomet jos pasiliuosuoja nuo fanatizmo vergijos, dar budamos nesusipažinusios su gamtos įstatymais ir doriškais reikalavimais gyvenimo dėl žmonijos gerovės, jos net pasidaro per daug laisvos morališkai. Mes žinome, kad dora, laisva meilė suteikia augščiausią laimę gyvenime. Iš laisvos meilės gimsta sveiki ir gražūs kūdikiai. Bet nemorališkas pasileidimas priveda mus prie fizinio nupuolimo — prie sunkiausių ligų ir vargų.

Be abejonės, mūsų progresyvės moterys patėmys, kokia yra jų visuomeniška pereiga pagerinti žmonijos sveikatą; jos supras, kaip augštas ir švarus gyvenimas gali pakelti žmoniją iš vargingų kentėjimų ir įvykinti visų širdyse džiaugsmą tikros meilės ir laisvės.

A. Libertas Bridis.

POKILIS

Pokilis esti labai linksmas nuotikis žmonių gyvenime. Kuriems pasitaiko jame dalyvaut, tie esti linksmi, pilni juokų ir visokių kitų gerų jausmų. Čia ir noriu pakalbėti ši-tą apie imperialistų pokilį nuo 1914 iki šiam laikui.

Pasaulio imperialistai (svetimų žemių grobikai), budami turtingais ir turėdami didžiausią godumą, sumanė daugiau pasipelnyt. Sumanyta, padaryta. Bet kad pokilis būtų geras, reikia turėt dalyvautojų jame, ir kad jie būtų užganėdinti, reikia gerą surengti. 1914 metais pradėjo jie rengti jį, pasidalinę į dvi viena kitai priešingi dali. Vieni pasivadino talkininkais, kiti — teutonais. Pokilis tęsėsi per keletą metų, bet dar ir dabar po biskį tęsiasi. Pokilis — tai viso pasaulio kapitalistų surengtas karas. Pasekmės to pokilio, kiek jau yra žinoma, yra maždaug tokios: apie 10 milijonų jaunų vyrų, naudingų žmonijai, karo lauke užmušta; apie 10 milijonų žmonių mirė iš karo priežasties; apie 10 milijonų vyrų lengvokai sužeista; apie 5 milijonai vyrų baisiai sužeista; 12 milijonų kudikių liko be tėvų, našlaičiais. Kas tie jauni vyrai? Prie kurios klesos jie prigulėjo? Kodel jie dalyvavo tame pokilyj? Ką jie turi iš to?

Darbininke motina, tai tavo mylimiausias sunelis, kurį tu auginai, kad tau būtų prie ko prisiglausti, kam pasiskusti apie savo gyvenimo nemalonumus.

Darbininke sesute, tai tavo mylimasis, brolis, kaimietis, su kuriuo tu augai, tikėjaisi gyvent ir linksmintis.

Jie visi buvo mūsų klesos nariais. Jie visi vargo kartu su mumis prie kasdieninio darbo. Mes visi vieni kitus mylėdavome.

Jie visi dalyvavo tame pokilyj ne iš savo noro. Juos suvedžiojo: kunigai, laimindami juos einančius kariaut; tautos šulai, meluodami jiems apie tautą ir garbę už ją kariaut; kapitalistinė spauda jiems akis apdumė savo migla; ir kiti visi pakalikai, to pokilio rengėjai, kurie nėjo į jį, kalbėjo apie "lygybę", mažų tautų "liuositybę" ir "laimę" po to pokilio.

Tie, kurie ėmė dalyvumą tame pokilyj, gavo tą, kas yra augščiau nurodyta. O kurie paliko gyvais, tai mes matome, ką ir jie gavo: bedarbę, skurdą ir badą.

Dabar prisieina parodyt kitą medalio pusę,

tai yra tą pusę, kurioje sėdi tie, kurie surengė tą pokilį.

1914 metais, prieš karą, turtas didesnių valstybių, kurios dalyvavo kare, buvo \$698 milijonai. Dabartiniu laiku jų turtas yra \$819 milijonų. Jų turtas priaugo ant \$121 biliono.

Karo pradžioj talkininkai, kartu sudėjus, turėjo \$509 bilionus turto (ir Amerika kartu). Talkininkai turėjo turto \$129 bilionus kiekvienas, Rusija skyrium turėjo \$60 milijonų turto.

Dabartiniu laiku Suvienytos Valstijos turi \$300 milijonų turto, arba \$50 milijonų priaugo nuo karo pradžios. Britanija turi turto \$230 milijonų, arba \$100 milijonų daugiau, negu 1914 metais. Britanijos turtą padidino: Mesopotamijos aliejaus šaltiniai; Afrikos teritorija, paimta nuo Vokietijos, ir suvaržymas Vokietijos prekybos.

Francija atsiėmė nuo Vokietijos Alzaciją ir Lotaringiją, vertės \$35 milijonų, kaipo karo nuostolių apmokėjimą. Todel Francija dabar turi \$100 milijonų turto. 1914 metais ji turėjo \$65 bilionus, arba priaugo jos turtas ant \$35 milijonų. Belgija ir Italija taipgi gavo apie po vieną trečdalį prie savo turto. Japonija praturtėjo ant 50 nuošimčių.

Daugiausiai nuostolių turėjo Vokietija. Jos turtas buvo prieš karą \$85 bilionai. Dabar vos \$20 bil. Austro-Vengrija turėjo turto prieš karą \$40 bil.; dabar vos 1 bil. Turkija ir Bulgarija turėjo apie \$4 bilionus prieš karą; dabar apie \$1 milijoną ar mažiau.

Augščiau minėtas skaitlines padarė Savings Banks Association, New Yorko valstijos.

Dabar, mieli darbininkai ir darbininkės, mes matome, suprantame ir žinome, kam tas pokilis buvo rengiamas. Jis buvo rengiamas del turčių naudos, o biednųjų nelaimės, vargo ir bado. Mes turime iš to pokilio bedarbę, krintimosi ir badą. O gal kuris iš mūsų turime kampinį lotą, ar sugrūvusią stubelką, bet mes negalime but sotų tuomi. Mums reikia valgyt! Mūsų vaikučiai šaukiasi duonos kšnio!

Patol mums nebus gerai, pakol mus valdys pokilių rengėjai kapitalistai su jų sistema ir jų pakalikais — šeidemanais ir kitais darbo klesos išdavikais.

Darbininkai ir darbininkės, organizuokimės, dirbkime visi išvien, o mūsų laimėjimas bus užtikrintas!

P. Jočionis.

A. A. J. A. Svirunėlio-Vireliuno Jaunystės Dienos ir Veikimas del Darbininkų Pasiliuosavimo

Draugas a. a. J. A. Svyrunėlis gimė 1886 metais, Laukmiškių sodžiuje, Kauno gubernijoje. Paprasto ukininko sunus. Turėjo du brolius ir vieną seserį. Vienas brolis mirė tėviškėje. Svyrunėlis, budamas dar jaunutis, turėjo nepaprastų gabumų mokimėsi. Pradinę mokyklą Virbaliaus valsčiuje jis baigė labai pasekmingai.

Kadangi tėvui reikėjo darbininko, tai Jonuko augštesnėn mokyklon neleido, bet pristatė jaunutį prie sunkių darbų namie.

Po penktų metų Rusijos revoliucijos, kada lietuviai atgavo savo spaudą, Vilniuje pradėjo eiti lietuvių kalboje darbininkiškas laikraštis "Naujoji Gdynė", bet Rusijos valdžia greitai užgniauzė jį, nes jis buvo jai per daug raudonas. Vėliau vieton "N. G." buvo leidžiama "Žarija", kuri irgi neilgai galėjo gyvuoti, nes tuojaus ir ją Rusijos valdonai nusmaugė. Draugas A. J. Svyrunėlis buvo pirmutinis tų laikraščių platiniojas tarpe apielinkinių savo kaimiečių. Retkarčiais mėgindavo ir sandarbininkauti jiems, bet tada jis buvo dar labai silpnas rašėjas.

Apie 1906 ar 7 metus jisai tapo paimtas kariumenėn tarnauti. Atitarnavo kavalerijoje 3 metus ir 8 mėnesius. Sugryžęs tėviškėn, ilgai ten nebegyveno, pasiryžo važiuoti Amerikon. 1910 metais gegužio mėnesyje atvažiavo pas savo švoogerį J. Rudnišą į Lawrence, Mass., ir apsigyveno šioje "aukso šalyje".

Pirmutinės jo spėkų pardavimo valandos godiesiems kapitalistams buvo American Woolen Kompanijos dirbtuvėje, Washington Mill, Lawrence, Mass., prie vilnų šukavimo.

Darbas dvokiantis ir labai kenksmingas sveikatai. Neužilgo metė tą darbą ir pradėjo mokintis aust. To darbo mokintis jam labai nesiškė. Po to užviešpatavo bedarbė ir jam prisiejo gyventi dideliame nedatekliuje. Jam būnant rupestingu ir nervišku, sveikata pradėjo silpnėti.

Gimus So. Bostone "Laisvei", jos redaktorių Pruseika pasirupino atnaujinti L. S. S. 64 kp., kurią tautininkai buvo numarinę. Draugas J. A. S. prisidėjo prie kuopos ir pagelbėjo at-

laikyti tas smarkias atakas iš klerikalų ir tautininkų pusės, nes jis tuomet buvo gabesnis už kitus. Tai buvo 1912 m.

J. A. Vireliunas-Svyrunėlis.

Tankiai atsikartojanti bedarbė drg. J. A. S. kankino ir kankino. Po ilgos bedarbės išvažiavo "laimės" jieškoti į Haverhill, Mass.; gavo darbą popieros dirbtuvėje. Sunkus darbas ir ilgos valandos žymiai atsiliepė ant jo silpnėjančios sveikatos. Prie to, pradėjo naktimis nedamiegoti, rašinėjant į darbininkiškus laikraščius vaizdelius, korespondencijas, o retkarčiais ir eilutes. Rašybos pažinėjimo stoka daug trukdė jam jo literatiniame darbe.

Po to išvažiavo į So. Boston, Mass., o iš ten — į Montello, Mass. Ten jis dar daugiau pradėjo veikti progresyviuose draugijose. "Laisvė", "Moterų Balse", "Kovoj" tankiai tekdavo matyti jo gražių vaizdelių iš darbininkų gyvenimo.

Jo sveikata vis nyko ir nyko. Pastaraisiais dvejais metais jo kalba jau buvo neaiški, sugadinta. Jį kankino gerklės džiova.

11 d. lapkričio jis mirė Middleboro, Mass., džiovininkų sanatorijoje. Tai blogų pragyvenimo sąlygų auka.

Ilsėkis, drauge, po juoda žemele šioj šalyj, kur šimtai ilsisi kapitalistų godumo nukankinti.

A. J. Remeika.

Ar Panaikinsi Šliubą, Ar Ne, Bus Vistiek

Jau ilgokas laikas, kaip per "Moterų Balsą" eina diskusijos apie šliubą. Iki šiol man nesinorėjo nei rašalo gadinti del šliubinių diskusijų, nes tai yra misteriškas klausimas ir jis nelengva nors vidutiniškai išgvildenti. Šitame klausime gali but šimtų-šimtais įvairių priežasčių ir sunku jas visas surasti.

Gruodžio 12 d., 1920 m., "Moterų Balse" perskaičiau visų autorių kritiką link šliubo. Man pasirodė, kad nekurie autoriai savo nekuriuos išvedžiojimus daro visai siaurus ir klaidingus, todėl man tas ir durė į pašonę šį-tą parašyti apie šliubą. Nors aš dar esu nevedęs, vienok bandysiu, kaip galėdamas, remtis, rišdamas tą klausimą, nurodymais tam tikrų profesionalų, arba savo patyrimais.

Nekurie autoriai šliubą pripažįsta labai reikalingu del to, kad per jį (šliubą) viens antram prižada pasiaukuoti, buti ištikimais, neveidmainiauti. Remtis šitais priparodymais, kad šliubas yra reikalingas, yra negalima. Yra žinoma, kad per šliubą kiekviena pora prižada viens antrą mylėti, but ištikimais ir tt. Bet klausimas, ar visos poros ant visados gali tuos prižadus išpildyti? Anaip tol ne. Buna atsitikimų, kad po apsivedimui už kokių metų jie tampa sulaužyti. O už kelių ar keliolikos metų tai retas atsitikimas, kad šliubiniai prižadai pasilieka nesulaužytais.

Kame ir kokios gi gali buti tam priežastys? Priežasčių gali but daug. Pirma gali but tas — apsivedimas ne iš tikrosios meilės. Daug vaikinų apsiveda delei atsibodimo buti vaikiniais ir baladonių kampas nuo kampo. Tuli vaikinai, sulaukę 35 metų amžiaus ir daugiau, o nenorėdami pasilikti senberniais, griebia by tik merginą, nesiskaitydami su tikrąja meile. Kas blogiausia, tai kad labai pas

retą merginą ar vaikiną yra suprantama tikrosios meilės idealo reikšmė. Yra vaikinų, kad jeigu kokia mergina taip patinka, kad jos paveikslas visados stovi prieš akis, tai tą merginą visais galimais būdais (pataikavimu, visokiais prižadais, pirkimu dovanų) bando pasigaut į glėbį — apsivesti. Nors ta mergina ir neturi meilės link jo, vienok per vaikino neišpildomus prižadus ji tampa apvilta ir apsiveda. Tokių atsitikimų buna ir iš merginų pusės. Apgavingai apsivedus, negali but doru gyvenimo. Skurdas, nedateklus, nelaimės, ligos vedusių gyvenime taipgi svarbią rolę lošia. Pastarosios priežastys vedusių bėdnuomenėj labai apsunkina sutikime gyventi apsivedus ir iš tikrosios meilės. Reikia dar ir to neužmiršti, kad tarpe vedusių nekuriuose vyruose ir nekuriuose moteryse randasi lytiškas nusilpnėjimas, ypačiai vyruose, ir, žinoma, tas apsireiškimas gana skaudžiai atsieliepia ant vedusių. Šita priežastis bene bus svarbiausia ženybiniame gyvenime. Kad plačiau supratu priežasties reikšmę, paklauskim, ką apie ženybą sako Wm. J. Robinson, M. D. Štai jo mintis:

"Pirmu faktorium (veiksmu) yra gera lytiška sveikata ir jiega. Ne vien tik liuosybė nuo lytiškų ligų reikalinga, bet turėjimas geros lytiškos pajegos. Nes, nepaisant, kaip gerai sutiktų, abiejų vedusių pobudis, kaip geras butų jų finansinis padėjimas ir kaip puiki butų jų abelna sveikata, jeigu vyras bus lytiškai nusilpęs, tai ženyba *negali* but laiminga (jei bent tuomet, kuomet pati taipgi yra lytiškai bejiegė arba yra visiškai be jokio lytiško jausmo). Tankiausiai galima tikėtis, jog tokioj ženyboj bus tragedija. Faktiškai, mano nuomone, daugiau nelaimingų ženybų, daugiau persiskyrimų paeina iš vyro lytiško silpnumo, negu iš veneriškų ligų. Kaip aš jau kitoj vietoj pasakiau

jūs galite, jei esate iš anksto perspėti, apsaugoti savo pačią nuo užsikrėtimo veneriška liga; bet jeigu jūs sergate neišgydomu lytiškų pajiegu nusilpnėjimu, tai jūs niekuo negalite jai pagelbėti.”

Šitie faktai parodo, kad šliubiniai ar nešliubiniai prižadai nieko negali gelbėti, ir vedusių tarpe turint viršsuminėtas priežastis, negali but meilaus šeimyninio gyvenimo. Visoki prižadai, šliubiniai arba kad butų ir visai nešliubiniai, neišvengiamai gali but sulaužomi. Todel, kad ir panaikinus šliubus, kad apsivedimas ir butų visai bešliubinis, bet gi gyvenimas nei kiek nebut malonesniu. Kaip šliubinis, taip ir bešliubinis gyvenimas tų tragigingų priežasčių neprašalins. Tad delei šito viso nėra reikalo apie šliubus ginčytis.

Išėjimas gali but, tik prašalinus skurdą, veneriškas ligas, apsivedime iš tikrosios meilės, o svarbiausia, tai prašalinus lytišką nusilpnėjimą. Gydytojai visuomet nurodo, kad prieš apsivedimą mergina ir vaikas privalo (jeigu nori, kad nebut liudėsiojuroj ženybinis gyvenimas) išsiegzameniuti, ar tinkantis vedimui. Wm. J. Robinson, M. D., ve ką sako:

“Vienok, linksma yra pažymėt, kad žmonės jau tiek paėjo progreso keliu, kad daugybė vyrų, rengdamiesi apsivest, eina pas gydytoją, kad patirti, ar jie sveiki lytiškai ir ar tinka šeimyniškam gyvenimui abelnai. Kiek pirmiau eidavo tik tie, kurie buvo sirgę kokia nors veneriška liga, dabar gi eina ir toki, kurie visai nėra sirgę jokia pavojinga liga, o vien nori persitikrinti apie savo tinkamumą ženybiniam gyvenimui.”

Reikia pažymėti, kad šitas visas Wm. J. Robinsono, M. D., ištraukas esu ėmęs iš jo parašytos knygos “Patarimai Vyrams apie Lyties Dalykus”, todel daugiausiai šitose ištraukose ir kalbama tik apie vyrus. Dr. Wm. J. Robinson plačiai kalba apie

bendrają lytį knygoje “Gydymas Lytiško Nusilpimo ir Kitų Lytiškų Betvarkių Vyruose ir Moteryse”. (Ji yra tik angliškoj kalboj.) Dar čia paduosiu Dr. Wm. J. Robinsono porą sakinių.

“Negali buti išmintingesnio pasielgimo, kaip išegzameniuti prieš apsivesiant pas ištikimą gydytoją. Tuomi pasielgimu busiantis vyras ir pati gali išvengt daug nesveikatos ir daug vargo.”

Žinoma, ir prašalinus šitas priežastis, ženybinis gyvenimas negali but pilnoj to žodžio prasmėj laimingu, nes daugybė dar kitokių priežasčių slėgia, kurios ženybinį gyvenimą daro nepatenkintu, bet visgi, stengiantis prašalinti nekurias kliutis, galima daugiau pasidžiaugti apsivedimu.

S. Pašulnietis.

Ar Reikia Panaikinti Šliubus?

Daug buvo rašyta apie šį klausimą “Moterų Balse”, taigi aš daug ir nerašysiu, nes dvipusės mintys jau išreikštos.

K. Rugienius rašo, kad “Moterų Balso” skaitytojai tylėjimu jam pritaria. Visai ne! Man rodos, kad “Moterų Balsas” neturėtų tiek laiko ir vietos padėt ant tokio klausimo, kuris niekad negali išsipildyti. Šliubo priešai rašo, kad šliubas pražudo meilę. Visai ne! Jeigu meilė buvo tikra, tai joki šliubai negali jos pražudyti. Žinoma, iš vyrų pusės yra daugiau šliubų priešų, bet paklauskite, ar daug moterų yra tam priešingų? Tai visai maža dalelė. Šliubui priešinasi daugiausiai toki ir tokios, ką dabartinėj gadynėj jau naudojasi meile be šliubo.

Taigi, atminkite, šliubų priešai, kad šliubai niekad neišnyks (?—Red.), nežiurint, kokia nebutų gadyne—kapitalistinė, ar komunistinė. O komunistinėj tvarkoj yra ir bus šliubas; tēmykit, Rusijoje tas yra. Meilė gi buvo, yra ir bus laisva.

S. Suvalkietė.

APŽVALGA

SEKRETORIATAS SKLEIDIMUI SUSIPRATIMO MOTERŲ DARBININKIŲ TARPE.

Reikalingumas skleisti komunistinę propagandą arba klesinį susipratimą darbininkių moterų tarpe ant tarptautinės papėdės pagimdė specialę organizaciją, kurią sutvėrė Komunistų Internacionalas tam tikslui.

Kaip žinoma, Pildantysis Komitetas Komunistų Internacionalo išrinko draugę Klara Zetkin sekretore tos organizacijos, kuri varys propagandos darbą moterų darbininkių tarpe Vakarinės Europos šalyse, o draugę Aleksandrą Kollantai — jos pagalbininke.

Apart to, sutvertas sekretoriatas, susidedantis iš dviejų atstovių vakarinių Europos šalių ir penkių atstovių iš Rusijos. Draugės Roland ir Halst atstovauja vakarines valstybes, o draugės Krupskaja, Samailova, Stal, Lelina ir Smidovič — Tarybų Rusiją.

Pirmam to sekretoriato susirinkime, kuris įvyko lapkričio 24 d., 1920, išdirbta veikimo plenai.

Tas sekretoriatas pasistatė savo užduočia informuoti vakarines šalis apie organizaciją ir budus Tarybų veikimo, kaipo komunistinio surėdymo vaisiaus, ir taipgi apie budus darbavimosi moterų darbininkių tarpe.

Eilės prelekcijų bus prirengta toms atstovėms, kurios nori gilintis į veikimą moterų darbininkių tarpe. Plenuojama taipgi leisti tarptautinį organą, aiškinantį apie darbuotę moterų darbininkių tarpe. Nutarta atsišaukti per Komunistų Internacionalą į visus vakarinių šalių komunistų

organus, kad jie įvestų tam tikrus moterų skyrius savo skiltyse. Tuo tarpu tiktai "Raudonoji Vėliava" teturi tokį skyrių.

Nutarta išleisti visą eilę brošiūrų apie Tarybų Valdžios veikimą, kad supažindintus kitų šalių darbininkus su įstatymais ir įstaigomis, kurios stengiasi ikunyt gyveniman komunizmo mokslą Rusijoje.

Nutarta taipgi atsišaukti į visų šalių moteris darbininkes; pramonės unijų nares, kad jos pasistengtų daryti spaudimą ant Pramonės Unijų Tarptautinio Biuro, kad ateinančiam Pramonės Unijų Tarptautiniam Kongrese būtų svarstomas klausimas skleidimo agitacijos moterų darbininkių tarpe.

Be to, nutarta suorganizuoti reguliarią tarptautinį informacijų apsimainymą.

Vienu iš pirmiausių to sekretoriato uždavinių yra sušaukti tarptautinę moterų darbininkių konferenciją.

To sekretoriato posėdžiai įvyksta kas savaitė.

"Russian Press Review".

NAUJAS INTERNACIONALAS.

J. Schlosbergas, Amalgameitų Unijos generalis sekretorius, neseniai važinėjo po Europą unijų reikalais ir sugryžęs pasakoja, kad Austrijos Socialistų Partija sutvėrė naują Internacionalą, t. y., Kudikių Internacionalą. Tą Internacionalą jie sutvėrė Viennoje (Austrijoje) tikslu mokinti kudikius žmoniškumo, broliškos meilės, kad jie užaugę neitų kariaut.

Jie šelpia tuos suskurdusius karės nukankintus kudikius ir stengiasi išvežti dalį jų į kitas šalis, kad jie, susidraugavę su kitataučiais, pamylėję juos, užaugę neitų

jū mušti, kariaut su jais. Tikslas to darbo, žinoma, neblogas, bet pasekmės bus menkos arba jokių pasekmių nebus. Kol kapitalistinis surėdymas viešpataus, kol vienas žmogus turės progą pavergti kitą žmogų, tol jokis mokinimas, jokis auklėjimas arba kudikių draugiškumas su sveltintaučiais kudikiais karių neprašalins. Nežiurint, kaip tie kudikiai nesusidraugautų vieni su kitais, kaip jie nemylėtų vieni kitų, kada gyvenimo aplinkybės privers juos duonos jieškoti, kada badas prispirs juos kovot už buvį, tai jie pamirš visus draugiškumus ir eis ten, kur gyvenimo aplinkybės juos stums; eis ten, kur matys, kad gali uždirbt sau gerą gyvenimą, o progai pasitaikius išnaudot, išnaudos vienas kitą ant kiek tik jie galės. Čia, Amerikoje, pav., įvairių tautų žmonės gyvena ir dirba kartu, todėl galėjo susidraugaut, bet kada karė iškilo, tai ėjo mušti ne tik sveltintaučius, bet vokiečiai buvo priversti mušt savo vientaučius brolius vokiečius dėl Amerikos ir kitų šalių kapitalistų naudos. Kapitalistinė valstybė, turėdama visą galę savo rankose, priverčia darbininkus eit ir žudyt vienas kitą — kad ir brolis broli — už kapitalistų reikalus.

Reikia prašalint karės priežastis, sutvarkyt pasaulį taip, kad vienas žmogus negalėtų išnaudot nei pavergt kito; reikia paimt visą išdirbystę į darbininkiškas visuomenės rankas, o tik tada karės pranyks pačios per save, nes nebus priežasties kariaut.

Tada bus tik draugiškumas visų tautų tarpe, nes jos neturės nei reikalo nei galės viena kitą skriaust ir išnaudot.

Šitokis kudikių organizavimas ir vežiojimas jų iš vienos šalies į kitą karių neprašalins. Tai yra tiktai tuščias žaislas bei utopija. Geriau būtų, kad tie neva socialistai skleistų darbininkišką susipratimą vietoj žaidimo Kudikių Internacionalu.

ITALIJOS DARBININKAI IR REVOLIUCIJA.

Tas pats Schlossbergas pasakoja taipgi apie Italijos darbininkų vienybę ir tvirtą jų organizaciją.

Italijos darbininkai, girdi, neklausia, ar pas juos turi but revoliucija, ar ne, jie klausia tiktai, kada ta revoliucija turi įvykti — šiandien ar rytoj?

Kad prirodžius, ant kiek Italijos darbininkai yra pribrendę prie revoliucijos, Schlossbergas kalbėdamas papasakojo, kaip spalio 14 d. buvo apšaukę dviejų valandų generalį streiką tikslu išreikalauti iš valdžios pripažinimą Rusijos Tarybų Valdžios ir paliuosavimo politikiškų prasikaltėlių. Per tas dvi valandas streikavo visi darbininkai, net ir kalėjimų prižiūrėtojai, kurie, manydami, kad tas streikas reiškia revoliuciją, išleido visus politikiškus kalinius į kalėjimo kiemą ir laukė iš savo vadovų įsakymo, kad paleist juos visai; bet vėliau, sužinoję, kad tai buvo tiktai politikiškas streikas, vėl uždarė juos jų kameroose, o ant rytojaus pasiuntė komisiją pas unijos vadovus ir socialistus, reikalaudami paaiškint, kodel revoliucija nebuvo apšaukta.

Gelžkelių darbininkai taipgi, pasibaigus streikui, atsisakė paleist traukinius, manydami, kad revoliucija įvyko, kol ant rytojaus unijų vadovai nepertikrino jų, kad revoliucija dar neįvyko.

Juokingas tas Italijos darbininkų naiviškumas. Jie mano, kad revoliuciją, kaip ir streiką, galima ant paskirtos dienos apšaukt. Vienok jų vienybė parodo, kad jie yra puikiai susiorganizavę ir pasiduoda savo organizacijos disciplinai. Jie stebisi, kad Amerikos darbininkai neišrinko Debso prezidentu. Pas juos, girdi, jei kokis žymus jų vadovas patenka į kalėjimą už politikiškus prasikaltimus, tai jie tuoj išrenka jį į atstovų butą ir valdžia turi jį paleist.

Šios šalies darbininkai negali pasigirti tokiu puikiu solidariskumu (vienybė).

Čia kalėjimai prigrusti politikiškų kalinių, o darbininkai tyli ir nuolankiai velka savo kapitalistų uždėtą jungą. Kada jie susipras? Kada jie praregės?

PARYŽIAUS KOMUNOS SUKAKTUVĖS.

Kovo 27 d. pripuola darbininkų šventė — Paryžiaus Komunos paskelbimas. Nors Paryžiaus Komuna tik keletą mėnesių gyvavo, bet ji padarė didelį išpuolį viso pasaulio susipratusių darbininkų širdyse, ir iki šiol darbininkai gerbia ir apvaikščioja savo šventę.

Paryžiaus Komuna tai buvo pirmi drąsus darbininkų klesinės kovos žingsniai, nors ta kova tada liko pralaimėta, bet ji tęsėsi toliau, ir žingsnis po žingsnio darbininkų klesa artinasi prie didesnio, drutesnio ir pasekmingesnio mušio Rusijos laulaukuose, kur galutinai pergalėjo savo priešą, buržuaziją, Rusijos darbininkai, iškėlę savo darbinikišką raudoną vėliavą, jie ėmėsi tvarkyti šalį darbinikiškai, komunistiškai, ir tvarko ją jau ketvirtai metai. Visi pasaulio kapitalistų ir kontr-revoliucionierių pasistengimai nuverst darbininkų tvarką, sugriaut ją ir iš naujo įsteigt kapitalistinį išnaudojimą — nuėjo veltui.

Bandė jie iš lauko užpuldinėt, nepasisekė. Dabar bandė iš vidaus kelt triukšmą ir suirutę, bet ir tas jiems nesiseka, nes iš paskiausių Tarybų Valdžios pranešimų matosi, kad jie yra bejėgiai prieš Rusijos darbininkų geležinę valią ir pasiryžimą likt laisvais darbininkais, o ne kapitalistų vergais.

JAPONIEČIŲ MOTERŲ KOVA.

Jungtinių Valstijų moterų laimėjimas lygių balsavimo teisių paskatino ir japonietes moteris prie griežtesnės kovos už

balsavimo teises. Japonijoje iki šiol buvo įstatymas, draudžiantis moterims priklausyti prie politikiškų organizacijų, lankyti politikiškus susirinkimus arba koku nors būdu kištis į šalies politiką.

Dabar liko įneštas bilius Japonijos atstovų butan, kad tą įstatymą panaikint ir leist moterims dalyvaut politikoj, nors balsavimo teisių, kol kas, dar nėra.

Tą bilijų remia visų partijų atstovai, todėl galima tikėt, kad jis pereis. Japonijos moteris taipgi deda visas pastangas, kad tas bilius pereitų.

INDIJOS MOTERYS GAUS BALSAVIMO TEISES.

Miesto Burma (Britiškaj Indijoje) legislatura perleido rezoliuciją, reikalaujančią moterims lygių balsavimo teisių.

Rezoliucija liko priimta vienbalsiai.

PIPIRAI

Tula Roselando moterėlė netekus vietos L.M.P.S. 25 kp. smalai virti, "išsimufino" su savo puodais į 67 kp. "Rojaus skystimėlio" spausti. Bet matyti ir ten ankšta, kadangi "M. B. No 12 duodama \$10.00 kalba apie gavimą naujo numerio. Pasirodo gerai progresuoja — kas metai nori mainyt numerį. Nepaisant kaip dar nuspręs referendumas.

67 kp. narės, kad apšmeižti 25 kp., pamėgo vadinti smalavirėmis ir, siųsdamos "M. Balsui" auką, tarsi jieško progos tą atkartoti. O kad 25 kp. dar visai neseniai, pasiuntė "M. B." \$45.00 — vis delto neturėjo tikslo šmeižti savo kaiminką.

Nors ir daug karčios teisybės būtų galima apė ją pasakyti. Štai faktas iš daugelio: sausio 10 d. 25 kp. surengė prakalbas ir kalbėjo d. Jukelis iš New Yorko, tai 67 kp. narės ir jų šalininkai nė akių nerodė.

Lai dabar skaitytojai sprendžia, katros menševikės?

NETIKĖTAI SUSILYGINO.

(Vaizdelis iš Rusijos Revoliucijos, dviejuose atidengimuose.)

Keršto širdis.

Komisaras: Bereikalingas tamstų triušas. Gubernatorius dabar randasi kalėjime, taipgi ir visi tamstai ištikimieji kareiviai. Didžiuma kareivių eina su mumis. Kurie bandė pasipriešinti, tie tapo nuginkluoti. Taigi, nuoširdžiai patariu tamstoms geriau pildyti šį patvarkymą, nes kitaip busime priversti pavartoti prievartą. Tikiu, kad tamstos gerai supratote mane, todėl ilgiau ir nebetrūkdysiu tamstų. Linkiu tamstoms geriausios kloties bendrame darbe savo ir visuomenės naudai. Sudiev (komisaras ir kareiviai išeina).

Liudvisė: Sudiev tamstoms.

Evgenija (smarkiai bėgioja po kambarį): Ot ko susilaukėme! Kas galėjo tikėtis?

Liudvisė: Ką padarysi, mamyte, kad taip jau lemta. Juk seniai žmonių sakoma, kad teisybė paims viršų. Ir kuomet tas laikas atėjo, mes turime su tuo sutikti.

Smirnovas (piktai): Teisybė? Kokia čia tau po velnių teisybė? Viską atėmė, apvogė, apiplėšė, ir tai dar vadinasi teisybė.

Liudvisė: Taip, tetuš, mums ištikro gali taip atrodyti, kad mus nuskriaudė. Bet mes turėtume neužmiršti, kad mes per metų metus, per amžių amžius atimdavome nuo skurdžių viską.. Jie tik dirbdavo sunkiai per visą savo amžių, o jų triušu, to viso jų darbo vaisiais pasinaudodavome tik mes. Tai kurie gi kuriuos pirma apvogėm? O kada dabar tie skurdžiai susiprato ir pareikalavo lygaus darbo vaisių padalinimo, tai čia, man rodos, kad pas juos ir yra teisybė. Juk jie nenori nuo mūsų nei tiek, kiek mes juos skriausdavome. Jie nenori išnaudoti mūsų ir pasinaudoti mūsų

darbo vaisiais, o vien tik bendrai su mumis dirbti ir bendrai dalintis darbo vaisiais. Rodos, kad teisingiau nieko ir buti negali.

Evgenija: Vaikeli, tu vaikeli, kalbi ir pati nežinai ką; tu dar nesupranti, kas mūsų ir tavę slaukia. Ar tu negirdėjai, ką jie pasakė? Kas nedirbs, tas nevalgys. O ką gi tu, aš ar tėvelis galime dirbti? Tėveliui plugavot žemę? Man ir tau rūgius piauti? Kur tavo protelis?

Liudvisė: Mama, tas gali buti teisybė, kad mes nemokame ir nepajiegiame atlikti sunkių lauko darbų. Bet klausyk, mamyte: Papa moka skaityti ir rašyti keliose kalbose, taipgi yra gerai susipažinęs su skaitlinėmis, ir kada jis negali atlikti sunkaus laukų darbo, tai jis galės užimti mokytojaus vietą ir mokinti kaimiečių vaikus, juk tas darbas nėra sunkus ir visuomenei jis yra labai reikalingas ir naudingas. Mama taipgi galėsi užsiimti vaikų priežiūra, apie ką tamsta, budama pensijone, nemažai patyrei. O aš surasiu sau patogų ir visuomenei reikalingą darbą. Taigi, čia visai nėra ko nusigąsti.

Smirnovas (linguodamas galvą): Tai tau ir gadynė. Bučiuokis, myluokis su ubagais, kepurę jiems pakelk ir niekas tam negali pasipriešinti, ir niekas negali jų už tai nubausti. Paimk tik šautuvą ir šauk sau tiesiog į galvą.

Evgenija: Verčiau butume nesulaukę tokios gadynės.

Liudvisė: Bereikalo tamstos aimanuojate, mieli tėveliai. Pradžia visuomet sunki. Susigyvensime ir apsiprasime. Ir užtikrinu, kad daug smagiau bus gyventi pasaulij, negu iki šiol. Niekas į mus nebešnairuos, kaip į išnaudotojus. Visi jausi-

mės lygus, mylinti vieni kitus; visiems vargas bus vienodai sunkus, ir kiekvienas džiaugsmas bus visų širdingu džiaugsmu. Argi gali būti kas linksmesnio ar kiltesnio žmogaus gyvenime, kaip mylėti visus ir būti visų mylimu? Su visais turėti širdingiausią draugiškumą — juk tai augščiausias žmonijos idealas.

Evg.: Pagal tavo išrokavimą, viskas išrodo gerai. Bet kaip bus, tai nežinia.

Smirnovas: Kaip bus? Mužikas paklaš tau špigą po nose ir tu turėsi tylėti. Vot, kaip bus. Vietoj "Jūsų didybė, ponas Smirnovė", velniai žino, kuo jie gali tave vadinti!

Liud.: "Drauge Smirnovė" tetuši, nes mes busime visi draugai ir visi vieni kitus taip vadinsime.

Smirn.: Paliepk tarnui, kad paduotų pietus; jau temsta, o dar nepietavęs.

Liud.: Gerai, tetuši (išeina).

Evg.: Sakiau jau pereitą savaitę, paimekime pinigų ir nieko nelaukę važiuokime į užrubėžį, tai butume geriau padarę. Bet vis tai mergaitės užsispyrimas; ji vis verkdamas maldavo, kad palauktume, nes nesijaučiantis gerai kelionėj. Dabar dievai žino, ko susilauksime.

Liud. (sugryžusi): Gaila man, kad mielas tėvelis kenčia alkį. Visi tarnai ir virėjai mus apleido. Jie visi su kitais darbininkais tariasi kieme apie bendrą darbą ir atsisako mums tarnauti.

Evg. (verkdamas): Tai tau, ir valgykit nebėra kas išverda. Badu turėsime išmirti...

Liud.: Neverk, mamyte, aš pasirūpinsiu. Tiesa, aš pati nemoku virti, bet aš nubėgsiu pas kaimynus, pas Dambrauskus; jie labai geri ir nuoširdūs žmonės ir jie pagelbės mums, pamokins mus, o vėliau mes ir patys pasigaminsime.

Smirnovas: Ką? Pakviesti tuos muzikus į dvarą? Prieš juos galvą nulenkti?

Geriau aš badu nusprogsiu.

Evg.: Ką darysi, tėveli, kad jau taip lemta. Juk reikia jieškoti kur nors pagelbos.

Liud.: Ir kas čia blogo — vieniems kitus pamokinti? Jie mums patarnaus, o mes jiems ir vieni kitiems atsilyginsime.

Evg. (verkdamas): O vargeli tu, vargeli...

Liud.: Neverk, matuše, aš tuojaus einu pas Dambrauskiene, paprašysiu ją pas mus, ji išvirs mums pietus, o toliaus pasirūpinsime, kaip apsiversti.

Smirnovas: Darykite, kaip sau norite (Liudvisė išeina).

Evg.: Ir kaip čia reikės užbaigti savo senatvę, savo amželį? Kas pasigailės? Kas patarnaus?

Smirnovas: Sakyk tu man, ir kariuomenė su tais maištininkais. Argi taip ir galėtų pasilikti?

Evg.: Dievo valia. Tai bausmė už mūsų nuodemes. Mes, tai mes — senatvę nebeilgai kentėsime, bet mergaitė savo amželį įmesta į vargų ir ašarų pakalnę. Visa mano viltis dingo. Maniau, išleisime už grafo Turgenievo sunaus. Tėvai visada kalbėdavo apie busiančią jų marčią. Tokis butų žentas buvęs, iš tokios augštos kilmės.

Smirn.: Grafų kilmės, o dabar ir po grafų — dabar ir jie toki pat muzikai, kaip ir mes, daugiau niekas. (Sugryžta Liudvisė, sykiu su ja ateina ir Dambrauskienė.)

Liud.: Sakiau tėveliams, kad nesirūpintų ir nesigraudintų: štai ir gavau kaimynę, kuri pamokins mus, kaip pagaminti valgius. Susipažinkite, mama, tai yra draugė Dambrauskienė, kurią aš už visus kaimynus labiau myliu.

Elžbieta: (prisiartindama): Gerą dieną, tamstai (Evg. atkiša ranką del pabučiavimo, bet Elžbieta jos nebučiuoja, o tik

draugiškai paspaudžia; taip pat pasielgia ir su Smirnovu).

Liud.: Kada tėveliai alkani, aš prašysiu tamstos, kad pagelbėtumei man ką nors paruošti užsikąsti.

Elžbieta: Su mielu noru, su mielu noru, nors aš pati nemoku taip virti, kaip tamstų virėjai, bet ką padarysi. (Liudvisė ir Elžbieta išeina į virtuvę.)

Smirnovas: Ar dabar supranti, kuo tas viskas kvėpia? Vakar "Jūsų didybė", "Šviesiausioji ponija", o šiandien nei į ranką nepabučiuoja. Ot tau ir gadynė! Ir džiaugkis ir linksminkis, kaip Liudvisė tau pasakojo. (Smarkiai žingsniuodamas) Aš iš kailio išsinersiu. (Liudvisė įeina su indais, dada juos ant stalo.)

Liudvisė: Pirmiausiai pavalgysime, o pasisotinę ir apie tolimesnį gyvenimą pasirupinsime.

Evg.: Tai dar ačiu dievui, kad tave turime, tu savo gabumu neduosi mums pražuti.

Liud.: Taigi, mamyte, atsiduok tik ant manęs ir nesirupink; aš surasiu būdą, ir jeigu tamsta sutiksi su mano plenais, pamatysi, kad už poros dienų busi linksma, kokia dar savo gyvenime neesi buvusi. Kolei išvirs pietai, aš nubėgsiu ir parvesiu svečių — draugą Dambrauską ir Juozuką; tėveliams bus proga susipažinti, susidraugauti su busiančiais mūsų kaimynais.

Smirnovas: Dar ko neužsimanysi! O gal dar visą kumečiną čia sukvisi?

Evg.: Nesakyk nieko, tėveli, tegul ji daro, kaip ji išmano; aš jau nieko nebeišmanau.

Liud.: Papa vis dar netiki, bet ką padarysi, kad taip yra; taip ir turės būti (išeina).

Smirnovas (vaikščiodamas): Ar tik ne sapnas? Ar aš tik neklajoju? Rodos, kad aš proto netekau.

Evg.: Nusiramink, tetuši, juk tai nie-

ko negelbės, o tik sveikatą naikini. (Įeina Liudvisė su Dambrausku ir Juozu.)

Liud.: Štai ir mes, mamyte. Tai mūsų kaimynas Dambrauskas.

Dambrauskas (linktelėjęs galva): Gerą dieną tamstoms.

Liud. (rodydama į Juozą): Tai ma... (susigriebusi) tai jų sunus Juozukas. (Pribėgusi pabučiuoja motiną) Mamyte, aš noriu, kad tamstos mylėtumėt šituos kaimynus daugiau už visus, nes jie... nes jie labai malonūs ir geros širdies, nuo kurių priklausys daug gerovės mūsų busiančiojo gyvenimo. Jie mums širdingai visakame pagelbės.

Dambrauskas: Su didžiu džiaugsmu pagelbėsime vieni kitiems.

Juoz. (pabučiuodamas Evg. ranką): Širdingiausiame draugiškume veiksime dėl savo ir visuomenės naudos.

Liud.: Sėskitės, tamstos. Aš tikiu, kad tamstų matušė ir pietus mums prirengė, visi sykiu užsikąsime. O, tiesa, tėvelis dar nei nepasisveikinai su kaimynais.

Smirnovas: Nereikia, nereikia (purtina rankas).

Liud.: Kaip tai nereikia?

Dambrauskas (sveikindamas): Sveikas, kaimyne-drauge, dirbsime sykiu, nekriausdami viens kito.

Juozas: Sveikas, tamsta. (Smirnovas nususuka.) Netikėta laimė — spausti tamstos ranką. (Liudvisė išbėga į virtuvę, iš kur neužilgo sugryžta su valgiais.) Sėskitės prie stalo — tu, mamyte, ir svečiai — sėskite visi.

Elžbieta (įeidama su kitu bliudu valgių ir dėdama jį ant stalo): Ant greitųjų ne ką čia ir pagaminau. (Į saviškius) Ir jūs čia kartu su ponais?

Dambrauskas: Nežinau, kaip čia ir pasakius... netikėtai.

Liud.: Sėskis ir tamsta pati ir aš atsisėsiu — čia, pas Juozuką (visi susėda).

Elžbieta: Na, tai už visų sveikata.

Liud.: Taip, tegul buna šita mūsų vakarienė ženklų lygybės ir širdingo draugiškumo, kuris nuves žmoniją į laimingę, per amžius laukiamąją ateitį.

Dambrauskas: Na, tai kaskime už sveikata visų, palinkėdami lengvos žemelės draugams, kritusiems kovoj už laisvę, brolybę ir lygybę. (Visi valgo, Liudvisė su Juozu patylomis šnekučiuojasi, padaro sutarties ženklą; Liudvisė atsistoja ir balsiai pradeda.)

Liudvisė: Mieli mūsų tėveliai! Kadangi atėjo gadyne, kurios visa žmonija laukė per amžius — ta lygybės, meilės ir brolybės gadyne — ir kadangi mes dabar visi jaučiamė slygus turtu ir teisėmis naudotis lygiai gyvenimo patogumais, spausdami vieni kitiems savo draugišką ranką, tai prie pirmos progos, pavadintos mūsų draugiška vakariene, mes norime supažindinti tamstas su savo džiaugsmu, su savo laime, tai yra, aš noriu pasakyti jums, kad Juozas yra mano sužieduotinis. Kadangi tarp mūsų nėra skirtumo turtuose, tai tikiu, kad tamstos nesipriešinsite mūsų laimei, mūsų apšvedimui.

Smirnovas (vos neužspringdamas): Ką! To tiktai ir bereikėjo! (Dambrauskas su Elžbieta žiuri tai į Juozą, tai į Liudvisę, nustebinti.)

Juozas (bučiuodamas Smirnovui ranką): Pasistengsiu užsitarnauti tėvelių meilės ir Liudvisės širdies. (Liudvisė pribėgusi bučiuoja Elžbietą.)

Elžbieta (šluostydama ašaras): Tu mano dukrele! Ar matai, tėve? Kas galėjo tikėti, kad tokios marčios susilauksime?!

Dambrauskas: Aš nieko nebesakau. Man rodos, kad viskas tik sapnas.

Smirnovas (vaikščiodamas): Sapnas ar burtai — vienas iš dviejų.

Liudvisė (bučiuodama Dambrausko ir Smirnovą): Ne sapnas, mieli tė-

veliai, o toji laimingoji valanda, kurios per amžius laukė tukstančiai jaunujų širdžių, negalėdamos susivienyti, tapti laimingomis vien tik dėl pinigų išrokavimo, delei ne-lygumo jų turto. (Apkabindama Evg.) Mamyte, aš dabar jaučiuosi laimingiausia visame pasaulyje; aš žinau, kad ir milijonai žmonių jaučiasi laimingais šiandieninėmis permainomis. Ir kad sustiprinus tą mūsų džiaugsmą, vienas, ko aš jūsų, mieli tėveliai, prašysiu taipgi ir Juozuko tėvelių, kad jūs susirištumėt draugiškiausiais ryšiais.

Evg.: Na, ką jau padarysi. Ką tu, tėveli, sakai? Tegul juos dievai palaimina.

Smirnovas: Tegul sau daro, kaip išmano. Man galva sukasi. Aš proto neteksiu. Evg. paduoda ranką Elžbietai.)

Elžbieta: Ką padarysi, poniute, kad tokia dievo valia. (Smirnovas sėdi nusi- minęs.)

Dambrauskas: Tiesa. Ką čia padarysi, kaimyne. Juk seniai yra sakoma, kad jaunystė tai ir kvailystė.

Liud. (Apkabindama Juozuką): Na, ar aš nesakiau, kad buk kantrus, kad gal but ir ateis valanda? Ir atėjo. Ar dabar tu viską man pasakei, kas slėpėsi tavo širdyje.

Juoz. (bučiuodamas): Viską, ką tik jaučia mano krutinė. (Uždanga nusilei- džia.)

(Pabaiga)

ŽIEMOS VAKARAS

Artinantis vakarui, saulutė skubiai bėgo žemyn, tarsi norėdama greičiau paslėpti savo suvargusį veidą už augštų kalnų ir didelių miškų; rodosi, ji troško pasislėpti nuo žieminio vėjo, kuris per ištisą dieną savo šaltais ir aštriais nagais draskė ją. Už valandėlės jos jau nebuvo matyti. Tik vakaruose pasiliko raudoni saulėleidžiai. Bet ir jie vis slinko tolyn, tarsi

apgailestaudami lydėjo saulutę. Juodi debesėliai, vėjo nešami, paskęsta šviesoje, pabala, tai parausta, ir vėl skrenda toliau. Vėjalis palengva vis šulena, judindamas medžių šakeles. Šviesieji saulėleidžiai skubiai traukiasi tolyn, užleisdami vietą nakties tamsai.

Rytų pusėj pasirodė mėnulis auksiniuose aprėdaluose, nušviesdamas visą rytų kraštą. Milionai žvaigždžių mirga apie jį, lyg patarnaudamos jam. Jos išpuošė mėlynas dangaus erdves savo deimantiniiais mirgėjimais. Visur užviešpatavo tyla, visa gyvybė saldžiai užmigo. Tik kur-nekur lange matyti žiburėlis. Mato mai, ten tebeskaito, tebestudijuoja knygą mokšleivis. Mėnulis greitai kyla augštin, vesdamas su savin mieli pas žvaigždučių. Tarsi ir jis turi atlikti gyvenimo užduotį — keliauti toliau...

-:- -:- -:-

Vėjas pradėjo smarkiau švilpti, nešioti sniego vilnis, blaškyti į visus kampus; jis laužė sušalusias medžių šakeles ir, staugdamas, nešėsi jas su savim. Dar valandėlė ir jau mirtina tyla. Tik vienas vėjas švilpia ir varo savo darbą pirmyn. Tai žemos naktis.

A. A. V. IVANAUSKIUTEI-ANDRIULIENEI.

Užbaigiai savo gyvenimą sunkų
Palikdama mums tą pavyzdį puikų:
Kad kovot mes turim, kovot be galo—
Kolei panaikinsim baurų kapitalą.

Už vergų liuosybę ir už idealą
Tu kaipo karžygė kovojai iki galo...
Liudna man' siela, negaliu užmiršti
Brangios mūsų sesutės, Verutės, mirties.

Kaip aušros žvaigždutė vos tik pražibėjo
Ir žiauriosios audros į grabą padėjo...
Sudiev! Tau sakau paskutinį kartą,
Silsėk, brangi Drauge, žemėmis užberta!

Fėja.

PASAKYK, O SESUTE MIELOJI.

Pasakyk, o sesute mieloji!
Ar ilgai tu kentėsi skriaudas?
Ar ilgai nakties šmėkla šlykščioji
Širdyj tavo lindyne sau ras?

Ar ilgai tu suspausta varguose
Vis žiurėsi augštin į dausas
Ir tamsybės apuokų naguose
Už tironus kalbėsi maldas?

Ar ilgai dar šviesos kibirkštėlė
Nepatrauks tavo žvilgsnio į ten,
Kur švint' aiškiai šviesi dienužėlė,
Kur vėlukas liuosybės plasden'?

Artoriksas.

MOTINOS RAUDA.

Kur dingo mano sunelis, kurį aš mylėjau?
Kurį varguos' kuodidžiausiuos' taip saugiai auk-
Del kurio aš nemiegojau daugelį naktelių (lėjau,
Ir liuliudama kentėjau daug širdies skausmelių?

Kur gi dingo sielos mano mieloji dalelė?
Kodel aš, ją išauklėjus, likausi bedalė?!
Kas gi ryžos ją išplėsti iš mano širdelės?
Ak, šiam sviete neteisybių ir skriaudų begalės!

Auklėdama aš sunelį, jame viltį dėjau,
Po sunkių darbo dienelių priglaudus turėjau.
Dar senatvėj naujas žaizdas aš turiu iškęsti,
Kad negaliu nei kapelio mielo sunaus rasti!

Tebun' prakeikti valdonai ir dykunai ponai,
Lai išnyksta jie ant amžių tie baurūs tironai!
Lai visi nuskriausti kyla ir juos išnaikina,
Didžios bangos vargšų maišto juos tepaskandina.

Artoriksas.

GEIDŽIU...

Apsiniaukę dangus, žemė,
Vilties spinduliai aptemę:
Nesulaukdamas dalies,—
Todel aš geidžiu mirties!...

Fėja.

SVEIKATOS SKYRIUS

KAIP PENĖTI MAŽUS VAIKUS

Daugelis mums pripasakoja, ko vaikams neduoti valgyti, nuo ko juos drausti, bet jie užmiršta pasakyti, kuo juos reikia penėti. Kuo reikia vaikus penėti, kad jie išaugtų sveikais vyrais ir moterimis, yra tyrinėjama Suvienytų Valstijų Žemdirbystės departamento šeimininkavimo ekspertų.

Svarbiausias iš visų maisto dalykų yra pienas. Jame randasi dalykų, reikalingų išauginti raumenis, kaulus ir dantis, ir tokių dalykų, kurie reikalingi kūdikio augimui. Nei vienas kūdikis neaugs taip greitai, kaip reikia, be pieno. Jis gali būti riebus, bet riebumas dar nereiškia tvirtybės. Jeigu jis negauna pieno, jis beveik visuomet bus silpnas.

Kiekvienas kūdikis turi gauti mažiausiai tris sykius negraibyto pieno į dieną, o jei galima, tai keturis. Jeigu jis tiek pieno gauna, o ypatingai jei jam duodamas vienas kiaušinio trinys kas diena, jis gali apsieiti be mėsos. Kai kurios motinos visai be reikalo rupinasi, kad neturinčios iš ko pirkti mėsos, žuvies, vištienos, ar kitokių mėšinių valgių savo kūdikiams, jei jos gali gauti pieno, tai jo vieno užtenka, o jis yra daug pigesnis, negu kokis kitas maistas.

Kaip duoti kiaušinius.

Tikrai atsiras tokių, kurie norės klausti, kaip reikia duoti kūdikiams kiaušinio trynį. Jį geriausiai yra pridėti prie pieno košės; kitas gi budas yra jį kietai išvirti, užsudyti ir, sutrynus, užtepti ant duonos. Kiaušinio baltymą motina gali suvartoti kitiems dalykams, pyragaičiams ir tt. Vaikams labiausiai reikalingas trynys. Visa geležis, kuri yra kiaušinyje, randasi

trynyje. Be to, trynyje yra daug ko kito, kas taip pat, kaip ir pienas, padeda vaikams augti.

(Labai stebėtina, kad valdiški daktarai pataria duoti kūdikiui kietą trynį. Kietas trynys yra sunkiai virškinamas ir sukietina vidurius, todėl geriau yra duoti minkštai išvirtą kiaušinį, visai neatskiriandant trynio, sulyg kitų daktarų nuomonės. — Red.)

Kiekviena motina nori, kad jos vaikas turėtų tiesias ir tvirtas kojas. Pienas ir kiaušiniai suteikia maisto išauginti tvirtus kaulus. Vaikai, kurie tokio maisto negauna, beveik visuomet gauna taip vadinamąją "angliškąją ligą" (rickets). Jų silpni kaulai negali išlaikyti jų kūno ir sulinksta, arba visaip išsikraipo.

Pienas greitai užsiteršia, ir kuomet tik jis tampa suterštas, labai sunku jį išvalyti. Jis yra visai kitoniškas maistas, negu obuoliai ir orandžiai, nuo kurių nešvarumas galima nušluostyti. Jei pienas yra neuždengtas ir dulkės ar kitoki nešvarumai į jį įkrinta, arba, jei jis yra pilamas į nešvarų indą, nešvarumai nueina į dugną ir jų negalima atskirti. Nešvarus pienas beveik visuomet susirgdina kūdikį, taigi reikia labiausiai rupintis, kad pienas būtų švariai užlaikomas. Tvirtas, kuriame karvė yra laikoma, turi būti švarus; taip pat ir indai ir melžėjų rankos turi būti švarūs. Namuose pienas turi būti atsargiai uždengtas ir laikomas šaltoje vietoje.

Švaraus Nugraibyto Pieno Vartojimas.

Negraibytas pienas yra vaikams daug geresnis, negu graibytas, tečiau, švarus, nugraibytas pienas yra geriau, negu suterštas negraibytas. Jeigu motina negali

gauti švaraus negraibyto pieno, jį gali vartoti švarų nugraibyta ir vaikui duoti truputį sviesto į vietą smetonos, kuri nuo pieno buvo nugraibyta.

Tie pieno dalykai, kurie kūdikiui padeda augti, paeina iš žolės ir kitų žalumų, kuriuos karvė ėda. Tie patys kiaušinyje dalykai paeina iš žaliojo maisto, kuriuo kiekvienas geras vištų augintojas lasina savo vištas. Iš žalio maisto tie dalykai įsi- gauna į pieną ir į kiaušinio trynius. Tie dalykai, kurie taip labai reikalingi visiems jauniems gyvūnams, randasi ir salotose, spinakuose ir kitose daržovėse. Delto įvairios daržovės yra gerai duoti vaikams, ypatingai tuomet, kuomet truksta pieno ir kiaušinių.

Kai-kurie kūdikiai nemėgsta daržovių, ir mažai tėra naudos, jei jiems jos duodamos nenoromis. Daug geriau yra jas įdėti įsriubą ar košę, nieko apie tai jiems nesakant.

Sakydami, kad vaikui nereikia mėsos, vištienos, ar žuvies, jeigu jis gauna užtektinai pieno, mes nesakome, kad tie dalykai jam būtų nenaudingi.

Svarbiausias dalykas yra, kad jie yra nereikalingi ir jei jie duodami sykiu su pienu, jie yra bereikalingais pridečiais. Kaslink sveikatos, galima net labai jauniems kūdikiams duoti po truputį minkštesnės mėsos, kaip žuvies, vištienos ir tt. Tečiau nereikia duoti kietos mėsos, kurios jis negalėtų sukramtyti ir turėtų ryti dideliais šmotais. Ypatingai pavojinga ir nesveika duoti keptos mėsos. Jei duodama, tai duoti virtos.

Vartok šviežius arba Džiovintus Vaisius.

Yra geras paprotis duoti vaikui vieną vaisių kas diena. Jei negali, ar neturi iš ko pirkti šviežių vaisių, duok džiovintų. Juos gerai išmirkink ir virink tol, kol bus minkšti. Jei vaikas yra lėpus, duok jam tik vaisių sulties ar minkštimų. Labai

jauniems kūdikiams, kurie vos tik pradeda valgyti ką nors kitą, negu pieną, reikia duoti tik vaisių sultis. Truputį vėliau jiems galima duoti vaisių minkštimų. Sveikas vaikas mokyklos amžiaus gali valgyti obuolius, slyvas ir grūšias su visomis žievėmis ir viskuo.

Kiekvienas vaikas turi gauti užtektinai geros duonos. Jeigu ji duodama be cukraus ir vaisių košės, nėra jokio pavojaus, kad jis nuo jos persivalgytų. Išalkęs vaikas valgys duoną su sviestu ar be sviesto ir kitais, negu paprastais valgymo laikais. Taupyk saldumynus po valgiui duoti. Kvietinė arba kieta duona padeda išsisaugoti nuo vidurių užkietėjimo. Tą patį darbą atlieka daržovės ir vaisiai. Motinos, kurios neišgali duoti daržovių, arba vaisių, turi kartkartėmis duoti vaikams rupios duonos. Miltinė košė, kaip avižinių miltų, arba spragintų kviečių yra geras maistas vaikams; ji turi tiek pat maisto, kaip ir iš krautuvės pirkti gatavai prirengti maisto dalykai ir daug mažiau lėšuoja. Kieta duona arba džiovinta duona (toast) yra gerai duoti vaikams. Duona sudžiovinta ir truputį ant ugnies pagruzdinta gali būti sulaužyta į mažučius šmotelius ir duota vaikams su pienu, kaip ir įvairūs pirktiniai grūdai, kad yra duodami.

Saldumynus duok tik tuomet, kuomet vaikas nėra labai alkanas ir kuomet jis jų daug nevalgo. Pigiausias saldumynas yra duona aptepta sviestu ir apibarstyta baltuoju ar ruduoju cukrumi. Cukrus šmoteliais daug pigiau atsieina, negu kiti koki saldumynai.

Pusryčiams reikia visuomet duoti vaisių, ar tai šviežių ar džiovintų, su miltine koše, pienu, duona ir sviestu. Duonos ir pieno arba ryžių ir pieno užtenka vakarie- nei. Svarbiausias valgis turi būti dienos viduryje. Tuomet galima duoti ir duonos su sviestu, ir kiaušinio, ir įvairių košių su taukais, ir daržovių, ir kitų dalykų.

KORESPONDENCIJOS

LAIŠKAS IŠ RUSIJOS.

Labai įdomų laišką gavome iš Maskvos nuo tulo lietuvio, kuris neseniai iš čia išvažiavo į Rusiją. Jis dabar rašo apie tenykštį dalykų stovį.

Laiškas rašytas sausio 21, 1921 m. Talpinau jį, kad mūsų skaitytojai matytų, kaip ištikrųjų dalykai stovi Rusijoje, darbininkų tėvynėje, nes kapitalistų laikraščių pranešimais pasitikėti negalima, kadangi jie perdirba visas žinias ant savo korpulio pagal savo išrokavimų arba reikalų. — Red.

“Draugai! Visi dalykai stovi pusėtinais gerai, kaip su Rusija, taip su mūsų gimtine; kožną dieną matosi žymi pirmynženga. Paskutiniu laiku, kol kas, priešų antpuolių nesimato, ir jeigu taip pastovės ilgiau, tai greitai bus galima išsikapstyti iš ekonominės suirutės, nors, palyginus su praeitim, ir dabar daug geriau yra: duonos turime pakankamai, mėsos ir iki pusės svaro gauna darbininkai; yra trukumų, bet tai daugiausiai tokių antraeilių reikmenų, kaip nekurių drabužių, apavų, indų, saldainių; nors cukraus ir gauname po porą svarų į mėnesį, bet kadangi čia arbata labai madoj, tai neužtenka; tabako tai ir perdaug čia yra, kurią visi ruko. Pinigai jau neturi jokios svarbos: nieko negalima nusipirkt, nes nėra jokių pardavimo įstaigų. Viską gauname be pinigų: produktus, stubą, rakandus, traukinį, net laiškai veltui siunčiami. Yra taip, kad rytojus darosi visai nebaisus: nebijai, kad darbo neteksi; nebijai, kad šviesą uždarys už neužsimokėjimą, kaip pas jus yra; niekas iš stubos neišmes ir be kuro neliksi; — sapnai apie juodą rytojų visai nekankina. Mokslas labai prieinamas su visu pragyvėnimu, tik reikia noro mokintis. Bėda tik, kad ne visi nori mokintis; tuli mano ir numirt negramotnais. Bet visgi daugybė ir tokių yra apgalima. Dabar yra daugiausiai atydos kreipiama į atbudavojimą ukio, kuris nemažai nukentėjo per kovos laiką, ir yra permatomos geros pasekmės. Į trumpą laiką galėsime lenktyniuot su jūsų technika, tik daugiau sutvarkytu pagrindu, peršokant gazo laikotarpį ir prieinant tiesiog prie elektros pajiegos, kurios ir dabar, aš manau, nemažiau pas mus yra

naudojama, kaip pas jus. Ačiu mūsų Raudonajai Armijai, jau ir anglies pradėjom gaut iš Doneco sryties, kur nemažai ir amerikonų pasiūsta į kasyklas tos juodos duonos iškasimui. Musiškius sutinka gana prielankiai; net nekurias dirbtuves visai paveda musiškiams. Musiškiiai ne labai tinka dirbt kartu su vietiniais, nes musiškiiai taip įbauginti to kapitalistinio botago, kad vietiniai nespėja sykiu bėgt. Patartina yra musiškiams važiuot, ypatingai amatninkams, ir kartu pasiimt nemažai įvairių įnagių pagal savo amatą; tas patartina daugiausiai tiems draugams, kurie ten jokios naudos neneša, išskiriant kapitalistui pelną; gi tokiems draugams, kurie ten vietoj budavojimo ardo, patartina ardyt ant toliaus, nes čia tokių darbininkų yra užtektinai.

“Stebėtina šalis ta Rusija. Čia gali pasiūdyt ir be daktaro. Visus tuos vaistus, kuriuos vežiau del vidurių, turėjau išmest, nes čia vaistų nereikia; maistas taip tyras, be jokių chemikalų, kad ligai yra labai sunku prikibt. O kur gi tas tyras ir pastovus klimatas?! Aš ir mano draugai jaučiamės čia daug sveikesni po išgyvenimo čia po porą mėnesių.

“Iš Kauno bastilijos pargryžo 31 mūsų draugų. Jie (Lietuvos valdininkai. — Red.) taip daro, kaip amerikonai — pagauna ir išsiunčia iš savo šalies į čia, o čia draugai tuoj stoja į mokyklą del ateities.

“Draugiškai,

“M. Čipėnas”.

WILKES BARRE, PA.

19 d. sausio L. M. P. S. 48 kp. surengė teatrą “Suvilta širdis”. Po perstatymo buvo šokiai. Publika buvo pilna svetainė. Viskas pavyko gerai.

Vietinis klebonas stengėsi išardyt tą vakarą, bet tas jam nepavyko. Vienas plakatų dalintojas prie bažnyčios buvo paties klebono parstumtas ir paduotas į policijos rankas. Jis įskundė, kad tuose plakatuose buvo rašoma apie gimdymo kontrolę. Bet kuomet rengėjos nuėjo policijos stotin ir paaiškino, kas tuose plakatuose garsinama ir kas tą garsinamąjį vakarą rengia, tai

areštuotąjį paleido. Klebonas už tai gavo nosin; jis buvo pašauktas policijos nuovadon pasiaiškinti.

Čia moterys gerai darbuojasi, tik gaila, kad tulų "širdukai" vyrai labai tamsūs — nenori išleisti savo moterų į susirinkimus. Girdi, "Jums vieta stuboj. Gana, kad aš duodu mėnesines užsimokėt." Tuli patys prie baro stovi, o moterų neišleidžia į susirinkimus. Tuli iš jų net pirmeiviais skaitosi. *Mariutė.*

MAHANAY CITY, PA.

Raportas iš L. M. P. S. 33 kp. Veikimo nuo 1 d. Sausio, 1920, iki 1 d. Sausio, 1921.

Susirinkimų laikyta 12 mėnesinių ir 1 specialis. Surengta vienos prakalbos ir vienas pasilinksminimo balius su programu, nuo kurio liko kuopai gražaus pelno. Iš kp. išdo aukota \$68.00 šiems reikalams: Politiškų Kalinių Gelbėjimo Fondan \$25.00; "Rankpelniui" \$15.00; "Moterų Balsui" \$20.00; Ag. ir Liet. Darb. Gelbėjimo Fondan \$5.00; draugui už parašymą knygutės "Žodis Į Moteris" (kuria išleido L. M. P. S. 6—tas Rajonas) \$3.00.

Surinkta aukų per kuopos nares del P. K. G. Fondo tarpe vietos gyventojų \$60.00.

L. M. P. S. 33 kp. praėjusiais metais turėjo įplaukų \$125.22c. Išlaidų — turėjo \$121.21c. Išde yra pinigų \$121.01c.

Nors mus kuopa neskaitlinga narėms, bet vis šiek-tiek veikiame; taipgi ateityje tikimes pagal išgalį veikti del darbininkų labo.

Kuopos valdyba šiems metams: org M. Pajunienė, prot. rašt. O. Dubosienė, fin. sekr. E. Vaišnorienė, išd. J. Misiunienė, knygė O. Ješkevičienė.

O. Dubosienė, L. M. P. S. 33 kp. Rašt.

EASTONO DARBUOTĖ.

22 d. sausio čia buvo L. M. P. S. 5 Rajono masku balius. Bet pelno liko tiktai \$8.00. Nors nekurius draugės aukavo dovanas del išlaimėjimo, bet publikos buvo mažai, tai ir pinigų mažai.

Pirmą dovaną gavo mergina, pasirengusi Laisve; antrą dovaną gavo pasirengusi, kaip Darbininkų Diktatura.

13 d. vas. buvo L. D. L. D. kuopos prakalbos. Kalbėjo draugas J. Weiss iš Brooklyno. Kalbėtojas savo užduotį atliko gerai. Pirmoj temoj kalbėjo apie bedarbės priežastis; antroj temoj — "Trys Keliai". Jis

nurodinėjo, kuriuo keliu darbininkai turi eiti. Labai linksma girdėti, kad darbininkai stengiasi lavintis ir tapt darbinikiškais kalbėtojais.

E. Katinienė.

NASHUA, N. H.

L. M. P. S. 85 kp. mėnesiniame susirinkime nutarta veikti, krutėti, rengiant teatrus, balius, prakalbas ir tt. Tai labai pagirtina. Tik bėda, kad ką vienas susirinkimas nutaria, tai paskui narės viena pas kitą vaikšto ir klausinėjasi, ar tas bei kitas tarimas vykinti gyveniman ar ne. Man rodos, kad jeigu susirinkimas nutaria, tai paskui nėra reikalo klausinėtis apie jo vykinimą. Tokiu budu mes tik laužome savo nutarimus. Besiklausinėjant, tuli blogos valios žmonės turi progos mus sulaukyti nuo užsibrėžto darbo įvairiais perspėjimais bei gąsdinimais.

Draugės, mes esame legalė organizacija ir todėl nėra reikalo apie mūsų veikimą klausinėti įvairių "žinovių". Be atidėliojimo stokime darban, kurio tiek daug yra!

Z. P., L. M. P. S. 85 Kp. Org.

DETROIT, MICH.

Detroitė pavyzdingi lietuviai tėvai — tai draugai Gyviai. Jie gražiai mokina savo vaikučius, o ypatingai mergaitę. Wilkes Barrėj Pietariutės, o Detroitė Gyviutė žavėja vargšus darbininkus savo gražiai išlavintu balseliu. Onutė Gyviutė — vos tik 9 ar 10 metų amžiaus mergaitė. Ji puikiai atsižymėjo L. M. P. S. 17 kp. parengtoj vakarienėj.

H. G. A.

BENLD, ILL.

L. M. P. S. 71 kp. veikimu nors negalima perdaug didžiutis, bet aš manau, kad ir mes atsilikame nuo kitų kuopų.

Balandžio 10 d., 1920, surengtas teatras "Karės Nuotakas" ir balius. Vakaras davė pelno apie \$42. Paaukuota "Moterų Balsui" \$5.00, Škotijos moterims — \$5.00 ir Amerikos moterims, kuriu vyrai ištremti, — \$5.00.

29 d. gegužio surengta balius sušelpimui senukų Monkų. Pelno liko \$78.15.

Surengta prakalbos d. Ivanauskiutei.

"Atžaloms" paaukuota \$5.00.

Bendrai su L. D. L. D. kuopa surengta prakalbos d. Abekui.

Surengta L. M. P. S. rankų darbų paroda

L. M. P. S. 10 Rajono naudai. Pelno liko \$36.70. Dabar rengiamasi perstatyti "Netikėtai" ir "Šalapatris".

Kuopa susitvėrė iš 9 narių, o dabar kuopoj randasi jau 30 narių. Nėra nei vienos inteligentės — visos paprastos darbininkės. Tai yra pagirtina, kad draugės supranta savo reikalus.

Draugės bendrietės, rašykitės prie L. M. P. S. 71 kp. Eikime tiesiu keliu prie geresnės ateities.

Kuopos valdybą šioms metams sudaro šios draugės: O. Giraitienė — org., K. Guzevičienė — susinešimų sekr., K. Skaitienė — turto sekr., O. Baltrušienė — išdo globėja.

Susirinkimai atsibuna pirmą seredą po 15 dienai mėnesio, K. Zigmanto svėtainėj.

K. Guzevičienė, Sekretorė.

LOS ANGELES, CAL.

Iš L. M. P. S. 66 Kuopos Veikimo per Du ir Pusę Metų.

Rytiškės mūsų draugės išduoda raportus iš savo veikimo kas metas, o mes, taip toli atskirtos nuo rytų, džiaugiamės sukapsčiusios šioki-toki raportą už du ir pusę metų, reiškia, nuo pradžios kuopos gyvavimo. Žinoma, jeigu tos darbščiosios draugės gyventų šitame mieste, tai jos ir tiek pat galėtų pasigirti. Reikia pasakyti, kad ir mes netinginės; bėda tik tame, kad dirva maža.

Per visą tą laiką mes turėjome 8 parengimus: du teatrus, iš kurių nuo vieno turėjom \$10 nuostolio, vieną rankų darbų parodą, vieną draugišką vakarienę, dvi diskusijas ir du balius.

"Moterų Balsui" iš išdo aukavome \$30.00, pol. prasikaltėliams — \$15.00 iš išdo ir \$11.00 surinkta susirinkime.

Literatūros platinimu veik visai negalime pasigirti. Kol drg. O. Radienė buvo knygė, tai ji darbavosi, kiek galėjo, bet kaip ji atsisakė, tai mes visai apsileidome su literatūros platinimu.

Mūsų narės energiškos, norinčios dirbti, bet gaila, kad čia dirva nekokia. Lietuviškos publikos, kuri lankosi į parengimus, yra apie 60 žmonių. Tie, žinoma, lankosi, į šokius, teatrus, bet parengus diskusijas, tai iš jų atsilanko apie du desėtkai. Tokiu budu švietimosi darbas mums nesiseka.

Pilnai užsimokėjusių narių turime 14. Išde pinigų yra \$47 su centais.

Valdyba 1921 metams išrinkta iš šių draugių: M. Pauliukonienė — organizatorė, M. Elk

— išdininkė, M. Levišauskienė — turto raštininkė, B. Burbienė — nutarimų raštininkė; knygės darba apsiėmė dirbti sekretorė.

B. Burbienė, Sekretorė.

CHICAGO, ILL.

Iš West Side Lietuvių Kolonijos.

West Sidėj iki šiol nebuvo L. M. P. S. kuopos, bet kiek laiko atgal tapo sutverta L. M. P. S. kuopa iš 10 narių. Visos draugės energingai stoja organizatyvin darban del darbininkų klesos labo, nes dabartiniu laiku yra reikalingas darbas, darbas nenuilstantis, kuris vestų prie pasiluosavimo. Gali but, kad mes esame kaltos už tokį ilgą mūsų miegojimą ir nėjimą kovotojų eilėna, lyg kad West Sidėj gyventų ne darbininkai. Čia gyvena visi darbininkai, kurių didžiūma dirba paprastus darbus. Jie yra labiau kapitalistų išnaudojami, negu kur kitur. Jokiose unijose jie nepriklauso. Kapitalistams yra daug lengviau tokius, neorganizuotus darbininkus mulkinti ir daryti iš jų pelną. Todėl L. M. P. S. kuopa pasibrėžia sau už tiksłą supažindinti savo drauges ir draugus darbininkus su jų klesiniais reikalais, skleidžiant darbinikišką literatūrą; ypatingai "Moterų Balsą". Rengsime prakalbas ir prelekcijas, statysime teatrus; tversime mokyklėlę del augančios kartos, kurios čia yra gana daug ir kuri praleidžia laiką gatvėse. Kapitalistinėse mokyklose nemokina suprasti darbininkų klesos reikalus.

Kviečiame visas drauges prisidėti prie to mūsų užbrėžto darbo, nes tai yra nelengvas darbas ir ne mūsų vienų darbas. Jis neš milžinišką naudą darbininkų klesai.

Ona Puišienė.

LOS ANGELES, CAL.

26 d. vasario L. M. P. S. 66 kp. surengė vakarą su perstatymu "Karės Nuotakos".

Apie patį lošimą nemanau duot ką sakyti. Žinoma, neapsieita be stambių trukumų, kurių mūsų darbinikiškoji scena visuomet turi. Iš lošėjų gerai lošė M. Dreimeikiut, 14 metų amžiaus mergaitė; geriau už ją nebutų atlošusi nei profesionalė artistė. Motinos rolėj gerai lošė M. Elk, Jedvygos rolėj — drg. Ustupienė. Visi aktoriai pridėjo daug triuso iki išmoko, o jeigu kiti dalyvavusieji netiko savo rolėse, tai ne jų kaltė; jie darė pagal išgalę geriausiai ir už tai reikia tarti jiems ačiū.

Bet jau publika, publika! Nenoromis lino į galvą mintis, kad čia susirinko žmonės inkvizicijos laikų, kurie suėdavo žiurėti kunigų torturuojamų ir deginamų raganą, iš ko jie turėdavo didelį "šiu".

Pamatę kukliko drapanas, juokėsi; Jedygai einant iš proto, juokėsi, ir ant galo, matydami, kaip ji atima sau gyvastį, vėl juokėsi! Sarmata buvo nuo draugų latvių, kurie sudarė du trečdaliu visos publikos.

Uždarbio turėsime pusėtinai.

Balius, kurį turėjome surengusios sausio mėn., davė pelno \$28.00. Iš tos sumos paaukuota "M. B." \$15.00 ir A. ir L. D. G. F. \$10.00. Tikiu, kad ir dabar aukuosime "M. B.", nes labai norime, kad jis greičiau išeitų du kartu į mėsę.

B. Burbienė, Kuopos Korespondentė.

LOWELL, MASS.

L. M. P. S. 61 kp. valdybą šiems metams

sudaro šios draugės: M. Karkutskaitė — organizatorė, E. Kurgonienė — protokolų raštininkė, A. Šarmavičienė — turto raštininkė, D. Čelienė — išdininkė. Visos yra veiklios draugės, todėl tikimasi, kad jos šiais metais puikiai pasidarbuos kuopos labui.

Linkiu joms geriausio pasisekimo jų darbuotėj progresisčių tarpe dėl darbininkų išsiliuosavimo iš kapitalistinės vergijos.

* * *

Čia gyvuoja L. D. L. D. kuopa, turinti keletą desėtkų narių. Ji irgi veikia pagal savo išgalę.

* * *

Pas mus yra nemažai čigimio jaunimo, bet jis yra svetimas lietuviams—nedalyvauja su jais, ypatingai merginos. Peiktina.

* * *

Mūsų mieste viešpatauja didelė bedarbė. Bedarbių minia vis didinasi.

M. K. Progresistė.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

L. M. P. S. KUOPŲ SEKRETORĖMS.

Ateina daug nusiskudinimų, kad narės negauna "Moterų Balso". Kad pagelbėti man sutvarkyti tuos dalykus, štai ko aš reikalauju nuo kuopų sekretorių:

Kada pranešat, jog tula narė negauna "M. B.", sykiu pridukite ir jos antrašą; kitaip negalima surasti klaidos, jeigu ji yra, ir pataisyti.

Prisirašius prie kuopos naujai narei, tuojaus praneškite tos narės vardą ir antrašą "M. B." Administracijai. Neužtenka pažymėt ją vien ant mokesčių blankos.

Rašant antrašus, bukite labiau atsargios ir rašykite *aiškiai* ir *teisingai*, nes tankiai negauna "Moterų Balso" todėl, kad gatvės vardas buna neteisingai parašytas.

Siunčiant pinigus į Centrą, visuomet rašykite atskirus čekius "Moterų Balsui" ir L. M. P. S.

Kuomet siunčiat pinigus už mėnesines mokesčius ir už mokesčių knygutės, čekį išrašykite ant L. M. P. S. vardo. Siunčiant pinigus už

"M. B." ir literatūrą, čekį rašykite ant "M. B." Niekomet nerašykite čekio ant atskirų ypātų vardų; tas padaro tik daugiau darbo ir eikvojimą laiko.

E. N. Jeskevičiūtė, "M. B." Admin.

L. M. P. S. CENTRO SEKRETORĖS PRANEŠIMAI.

Mirus drg. V. Ivanauskiutei, jos vietą Literatūros Komitete užims drg. M. Lekesienė, 1811 S. Peoria Rd., Springfield, Ill.

Naujos Kuopos.

106 kp., Johnson City, Ill.; sekretorė — E. Markevičienė, 311 W. 10th St.

107 kp., Bulpitt, Ill.; susitvėrė iš 8 narių; sekretorės antrašas nepriduotas.

108 kp., W. Frankfort, Ill.; susitvėrė iš 17 narių; sekretorė — A. Višniauskienė, 711 E. Lindell St.

E. N. Jeskevičiūtė, Centro Sekretorė.

Šiomis dienomis išsiuntinėjau visoms L. M. P. S. kuopoms po vieną egzempliorių "Darbininkų Jaunuomenės Judėjimas Lietuvoj ir Baltarusijoje ir Jo Tolimesnės Užduotys" ir "Komunistai, Kas Jie Tokie?"

Šios knygelės yra prisiūtos iš Lietuvos. Kadangi jų labai mažai prisiuntė, kad parduvinėjimui neužtenka, tai Pild. Komitetas nutarė išsiuntinėti visoms kuopoms dykai po egzempliorių, tuo budu paskleidžiant jas kuoplačiausiai.

Kuopų pereiga, gavus šias knygeles, perskaityti jas bendrai savo lavinimosi susirinkimuose ir padiskusuoti tuos klausimus. Jeigu nelaiko lavinimosi susirinkimų, tai būtinai privalo įsteigti ir palaikyti tokius susirinkimus.

Tiktai lavinanties save ir kitus galima būti tvirtomis kovotojomis už darbininkų reikalus.

E. N. Jeskevičiūtė, Centro Sekretorė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. IV Rajono 4-tos Konferencijos, įvykusios sausio 9, 1921, Lietuvių svetainėj, 276 Clinton St., Binghamton, N. Y.

Konferenciją atidarė Rajono org. A. P. Šukienė 11 val. ryte.

Mandatų peržiūrėjimo komisijon paskyrė V. Zmitriūtę ir H. Žukienę.

Delegačių pribuvo:

Nuo 48 kp., Wilkes Barre, Pa., A. Grybienė. Nuo 54 kp., Scranton, Pa., A. Genienė ir J. Tamulionienė. Nuo 23 kp., Binghamton, N. Y., H. Žukienė, B. Zmitriūtė, M. Kiršlienė, O. Kireilienė ir V. Zmitriūtė.

Viso delegačių dalyvavo 8, atstovaujančios 3 kuopas.

Neprišuntė delegačių: Pittston Pa. kuopa, Plymouth, Pa., ir Nanticoke, Pa.

Pirmininke balsų didžiama išrinkta B. Zmitriūtė, jos pagalbininke — H. Žukienė; raštininke — V. Zmitriūtė, jos pagalbininke — M. Kiršlienė.

3) Suteikta sprendžiamas balsas Rajono komitetui: org. A. P. Shukienei, sekr. M. R. Valinčienei, fin. sekr. E. Kasparienei, išd. T. Čizauskienei ir instruktorei J. V. Indriulienei. Taipgi suteiktas sprendžiamas balsas ir toms narėms, kurios atsilankė be mandatų.

4) Protokolas 3—čios konferencijos priimtas (6 bal.) su mažu pataisymu. Vietoje kur pažymėta 153 kp. turi but 53 kuopa.

5) Skaitytas pasveikinimo laiškas nuo d. O. Šimolioniūtės ir d. Šimolioniūtė prisiuntė \$1.00 aukų. Taipgi skaitytas pasveikinimo laiškas nuo 23 kp. Binghamton, N. Y. Laiškai priimti delnų plojimu.

Raportai.

6) Org. raportavo raštiškai iš ko pasirodė, jog 4 Rajone randasi 6 kuopos. Iš kurių 3 gyvuoja gerai ir 3 silpnai. Narių randasi visame Rajone 70.

Protokolų sekr. išdavė raportą raštiškai. Raportas priimtas 9 balsais.

Fin. sekr raportas sutinka su išd. Rajono išde pinigų randasi \$237.34. Raportai priimti vienbalsiai.

Instruktorė jokio raportu neturėjo.

Komisijų Raportai.

7) Komisija "Darbininkų Dienos" surengimui liepos mėn. 1920. pranešė, jog liko nuo parengimo \$70.00.

Komisija prakalbų maršruto rengimui pranešė, kad maršrutas neįvyko iš priežasties negavimo kalbėtojų.

Koncerto maršruto rengimo lapkr. 2 ir 3 pranešė, kad pelno liko nuo parengimo \$73.00. Raportai priimti vienbalsiai.

8) Inešimas, panaikint instruktorės įstaigą, nes pasirodė esa nepraktiška ir tai ypatai nėra kas veikti, nes org. pajiegia atlikt visą darbą.

Nutarta 9 bal. prieš 4 nerinkt ateinančiais 1922 m., bet palikt šiais metais, kaip yra, nes jau yra išrinktos.

9) Vienbalsiai nutarta paaukuot \$25.00 "M. Balso" fondui.

10) Inešimas, kad laikyt Rajono išdą ant 3 ypatų vardo nupuolė 6 bal. prieš 3, nes pasirode butų labai nepraktiška ir daugiau keblumų.

11) Nutarta vienbalsiai rengt prakalbų maršrutą 4 Rajone ir kviest moterys kalbėtojos. Visas darbas pavestas atlikt Rajono komitetui.

12) Nutarta vienbalsiai rengt "Darb. Dieną" ir šią vasarą, kaip tai buvo daroma ir pirmiau. Šiam darbui tapo išrinkta komisija iš sekančių d. d. M. R. Valinčienė, A. P. Shukienė, J. V. Indriulienė, A. Grybienė ir R. Tamulionienė.

13) Kalbėta kaslink 25 ir 67 kp. likvidavimo ir didžiama balsų nutarta, kad butų blėdinga 2 kuopas likviduoti ir naujos jų vietoj nesutvert.

14) Nutarta vienbalsiai išnešt papeikimo rezoliucija 25 ir 67 kp.

15) Kalbėta kaslink suvažiavimo, kodel ne-

įvyko 1920 metais. Nutarta paraginti kuopas Rajono rybuose, kad paremtų 13 kp. inešimą, kad suvažiavimas įvyktų 1921 metais.

16) Nutarta 10 bal. palikti d. A. P. Shukienę kaip delegatę į suvažiavimą (Jei įvyks) nuo 4 Rajono, kuri buvo išrinkta 3—čioj Rajono konferencijoj.

17) Nutarta sutvert mokyklėlę Rajono rybuose ir palaikyti Rajono išdu proporcionališkai su kuopomis, nutarta surasti mokytojų ir apmokėti už darbą. Visas darbas pavestas atlikti Rajono komitetui.

18) Nutarta vienbalsiai išnešti užuojautos rezoliucija "Moterų Balsui", "Vilniai" "Laisvei" ir "Rankpelniui".

19) Nutarta viebalsiai paaukoti "Laisvei" ir "Vilniai" po \$5.00, o "Rankpelniui" \$10.00.

20) Nutarta vienbalsiai paaukoti d. J. Perkunui \$10.00.

21) Vienbalsiai nutarta paaukuoti \$10 A. ir L. D. G. Fondui.

22) Kadangi taip daug išaukuota iš izdo, tai nutarta parinkti aukų ant vietos dėl A. ir P. K. G. Fondo. Perėjus d. d. A. P. Shukienei ir H. Žukienei per delegates ir atsilankčius svečius, aukų surinkta \$15.60. Aukus nutarta pagarsinti "Laisvėje".

23) Išrinkta rezoliucijų gaminimo komisija. Į komisiją įėjo A. P. Shukienė, M. R. Valančienė ir V. Zmitriūtė.

24) Rajono Komitetas 1921 m. susideda iš sekančių d. d. Org. A. P. Sukienė, 20 E. Market St., Wilkes Barre, Pa. Prot. rašt. J. Tamulionienė 956 N. Main Ave., Scranton, Pa. Fin. rašt. V. Botyrienė 113 Manomet St., Wyoming, Pa. Išd. S. Janušonienė, 458 S. Grand St., Wilkes Barre, Pa. ir instruktorės:

V. Zmitriūtė, 280 Clinton St., Binghamton, N. Y. O. Byronienė, 369 E. Market St., Wilkes Barre, Pa.

25) Naminuota vieta sekančiai konferencijai. Naminacijoj didžiama balsų gavo Scranton, Pa. 9 bal. Binghamton, N. Y. 5 bal. ir Wilkes Barre, Pa., 2 d. bal. Referendumas galutinai nutars vietą.

Sekanti konferencija turi įvykti sausio (Jan.) antrą nedėdienį, 1922 m.

26) Nutarta vienbalsiai talpinti šios konferencijos protokolą "M. B."

27) Atskaita: Iš izdo paaukota visokiems tikslams \$120.00. Konferencijos išlaidos:

Už svetainę atmokėta \$5.00

D—gei Indriulienei kel. lėšos	\$4.58
" " O. Markevičienei lėšos	\$2.05
"E. Kasparienei kel. ir kit. lėšos	\$7.96
" M. Valinčienei sekr " " "	\$6.40
" A. P. Shukienei org. " " "	\$10.14

Viso išmokėta	\$36.13
Rajono izde pinigų randasi	\$82.21

28) Nutarta visoms delegatėms nusiimti paveikslus.

29) Konferenciją uždarė pirm. B. Zmitriūtė 4 val. po pietų. Prieš uždarant konferenciją pirmininkė pakvietė visas delegates ant vakariėnės, kurią surengė 23 kuopa.

B. Zmitriūtė, Pirmininkė.

V. Zmitriūtė, Sekretorė.

Užuojautos Rezoliucija "Moterų Balsui".

Mes L. M. P. S. 4 Rajono 4—tos konferencijos laikytos sausio 9, 1921, Binghamton N. Y.—delegatės, apsvarstė dabartinį "M. B." stovį ir jo turinį ir pilnai sutinkame su jo pakraipa ir pozicija, nes jis kaip ir visados gina darbininkų reikalus ir platina apšvietą moterų tarpe.

Taipgi paskiriame iš izdo "M. B." \$25.00 nors menka auka, bet pagal išgalę.

Ir norime, kad "M. B." būtų ir ateityje vedamas tokioj pat dvasioj.

Rezoliucijų Komisija:

A. P. Shukienė,

M. R. Valančienė,

V. Zmitriūtė.

Papeikimo Rezoliucija.

L. M. P. S. 25 ir 67 kuopoms.

L. M. P. S. 4 Rajono 4—toj konferencijoj laikytoj sausio 9, 1921, Binghamton, N. Y. Vienbalsiai išreiškiame papeikimą L. M. P. S. 25 ir 67 kuopoms už nedraugišką sugyvenimą.

Draugės, atminti, kad dabar mes gyvename svarbiam periode, ir neturime laiko leisti ant bereikalingų, tuščių ypatišku barnių bei neapykantos. Toksai papeiktinas jūsų elgimasis labai kenkia mūsų organizacijai, draugėms, ir abėnai visam darbininkiškam judėjimui.

Draugės — galėtumėt tuos vaidus išrišti ant vietos ir tai padaryti greitai, o tas kaip ir visai organizacijai, taip ir jums pačioms būtų ant naudos.

Visos prakilnesnės narės abiejų kuopų private lotė išrišti tą klausimą ir priverst mažumą pasiduot didžiumai, arba taip, kaip reikalauja mūsų organizacija.

Rezoliucijų Komisija:

A. P. Šukienė,
M. R. Valinčienė,
V. Zmitriūtė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. V Rajono Konferencijos, įvykusios
23 d. Sausio, 1921, Easton, Pa.

Konferenciją atidarė organizatorė d. E. Mulokiuotė 11 val. ryte. Pirmininke išrinkta d. A. Jatužienė. Mandatų peržiūrėjimui, K. B. Karosienė. Deleгатės pribuvo nuo sekančių kuopų: nuo 14 kp. Easton, Pa. M. Meison. ir M. Bigienė. Nuo, 11 kp. Phil. Pa. K. B. Karosienė ir A. Merkienė. 80 kp. A. Jatužienė, (d. šemrakenė nepribuvo). Nuo 28 kp. Baltimore, Md. O. Deltuvienė. Nuo 76 kp., Camden, N. J., Laudonokienė ir Petrella. Nuo 46 kp. Richmond, Phila. E. Mulokiuotė ir V. Banilienė. Delegačių viso buvo 10, atstovaujančių 6 kuopas.

Konferencijos sekretorė išrinkta, A. Merkienė. Skaityta protokolas 5 konferencijos, ir vienbalsiai priimtas. Išrinkta komisija parašimui rezoliucijų, iš d. d. K. B. Karosienės ir A. Merkienės.

Viršininikių Raportai.

Organizatorė E. Mulokiuotė pranešė, kad ji atliko kas buvo pavesta: surengė prakalbų maršrutą. Raportas priimtas. Protokolų sekretorės raporto nebuvo — pranešta, kad serganti. Finansų sekr. taipgi raporto nebuvo. Iždininkė F. Sirutienė raportavo sekančiai: "Išduodant raportą 5 konferencijai ižde buvo \$174.28c. Nuo to laiko įplaukė, narinių mokesčių, \$24.00 už literaturą, 95c. Viso su balansu, \$199.23c.

"Išlaidos, maršrutas Ivanauskiutei, \$43.41c., literatūros pirкта už \$15.00. Maršruto deficitas dviem atmokėta \$9.79c. Viso išlaidų \$68.20 Įplaukų su balansu \$199.23c Atėmus išlaidas lieka, \$131.03. prie to dar yra \$75.00 neišmokėta pereinatos konferencijos paskirstytų aukų, kadangi protokolas taip ilgai užsitęsė nenubalsuotas. Atėmus paaukotus \$75.00 liktų 56.03c. Iždininkė, F. Sirutienė., Iždininkės padarytas išlaidas, 96c, nutarė apmokėti.

Neišmokėtos aukos nutarta kuogreičiausiai atmokėti.

Išneštas papeikimas pereinatos konferencijos rezoliucijų komisijai, draugėms: G. Gudžiunienėi, F. Sirutienei ir S. Butvilienei už neparašymą nutartų rezoliucijų.

Nutarymai: 1) Nutarta steigti visose kuopose, lavinimosi vakarai. 2) Nutarta pagaminti vadovėlių del nurodimo lavinimos būdų. Tas darbas pavesta, K. B. Karosienei ir A. Merkienei. 3) Nutarta, kad rajono valdyba pasirupintų surasti tinkamų ypatų, kurios aplankyti kuopas, sutvarkyti lavinimos vakarus irprigelbėtų lavintis. 4) Nutarta rengti prakalbų maršrutus, sykiu visoms kuopoms, sykiu darant plakatus ir paimant visas įplaukas į rajoną, taipgi išmokant išlaidas (išskyrus už svetaines, ką turi pačios kuopos, jei gali, padengti). Prakalbų rengti tiek sykių, kiek ir kada galima. 5) Nutarta surengti rajono naudai pikniką, surengimo darbas pavesta 76 kp., Camden, N. J. 6) Nutarta išnešti rezoliuciją prieš Suv. Valstijų valdžią už išdeportavimą Martenso ir už nepripažinimą Tarybų Rusijos. 7) Nutarta išnešti rezoliuciją prieš įvairias kuriamas bendroves Lietuvoj ir kviesti darbininkus, kad neduotų pinigų tiems ponams.

Pakelta klausimas, kas del neišleidinėjimo "M. B." du kartu mėnesyje, kaip, kad buvo nutarta. Paaiškęjus, kad del finansų stokos tas neįvykinama, pasitenkinta paaiškinimu ir užgirtas Pild. Kom., kad šio tarpu su laikė du syk leidimą. 7) Nutarta paaukoti į centro iždą \$15.00 del išleidimo knygos "Rusijos Revoliucijos Istorija" ir už \$10.00 tos knygos nupirkti kaip bus atspaudinta. 8) Nutarta, kad literatūra seniau pirкта iš 6 Rajono, but išdalinta kuopoms, kad kuopos išduotų publikai prie įžangos rengdamos prakalbas, o bilą ant \$16.00 apmokėti iš rajono iždo. 9) Nutarta, kad šios konferencijos protokolas neleistu kuopų referendumui, kadangi ima ilgą laiką kol pereina, o tuo tarpu nėra galima vykinti ir greit reikalingus tarimus. Priimta pasarga: Jeigu kuopos užprotestuos pagal delegačių išaiškinimą, tuomet eis referendumu. 10) Nutarta, kad 5 Rajonui šiems metams viršininės but renkamos konferencijoje, ir išrinkta sekančios draugės: org. E. Mulokiuotė, 3247 Cedar St., Phila., Pa. Susinešimų sekr. A. Merkienė, 5828 Pemberton St., St. Phila., Pa. Fin. sekr. M. Bigienė, 1223 Chidsey St., Easton, Pa. Ižd. F. Sirutienė, 1615 S. 2 nd St., Philadelphia, Pa. A. Jatužienė, Pirmininkė. A. Merkienė, Sekretorė.

Rezoliucija prieš darbininkų išnaudotojus.

L. M. P. S. V Rajono 6-toj konferencijoj, laikytoj 23 d. sausio, 1921, Easton, Pa. išnešta sekanti rezoliucija:

Kadangi dabartiniu laiku visokie dykaduoniai, pasivadinę "laisvos Lietuvos įkurėjais", važinėja po visas lietuvių kolonijas rinkdami aukas ir pardavinėdami įvairių bendrovių ir korporacijų sėrus, ir

Kadangi mes lietuvių darbininkės gerai suprantam, kad šalies laisvė nėra nuperkama už pinigus, bet turi būti tos pačios šalies darbo žmonių iškovota, ir

Kadangi mums gerai žinoma, kad minėtų ponų reikalai yra skirtingi nuo darbo žmonių reikalų, todėl jie negalės pagerinti darbo žmonių buvimo. Darbininkai pirkdami tuos sėrus, savo sunkiai uždirbtais centais remia juos ir stiprina jų poziciją. O Lietuvos ponai, išiskverbę į valdžią, dar stipriau subudavos darbininkų slopinimo organą buržuinę valstybę. Jie tais pinigais palaiko kariūmenę, "geležinį vilką" ir buožes, su kuriais slopina kiekvieną susipratusių darbininkų žodį, drasko jų organizacijas, uždaro laikraščius, persekioja, pudo kalėjimuose ir žudo susipratusių proletariato vadovus.

Todel žinodamos tą, mes lietuvių darbininkės, protestuojame prieš tuos lietuvius križiokus-barbarus ir kviečiame lietuvius darbininkus šioj šalyj, neduoti jiems jokios paramos — nepirkti jų sėrų ir ne aukoti pinigų Lietuvos darbininkų žūdimui. Darbininkų obalsis turėtų būti: "Šalyn ponų ir buožių valdžia. Lai gyvuoja Lietuvos darbininkų, bežemių ir mažžemių respublika!"

Rezoliucija prieš Išdeportavimą Tarybų Rusijos Atstovo L. Martenso.

L. M. P. S. 5 Rajono 6-toj konferencijoj laikytoj 23 d. sausio, 1921, Easton, Pa. išnešta sekanti rezoliucija.

Kadangi L. A. C. Martensas buvo paskirtas Tarybų Rusijos atstovas, šioj šalyj ir per beveik tris metus jis stengėsi pravesti prekybą su šia šalim, tuomi neperžengdamas Jungt. Valstijų įstatymus, tad mes lietuvių darbininkės griežtai protestuojame prieš šios šalies valdžią už išdeportavimą vienintėlės darbininkų šalies (Tarybų Rusijos) atstovo ir reikalaujame, kad Jungt. Valst. pripažintų Tarybų Rusiją ir kuo greičiau-

siai atidarytų duris del laisvos prekybos su Rusija.

Mes, kaip darbininkės, atjaučiame, kad Rusijai esančiai taip karo sunaikintai, yra reikalingi industrijos išdirbiniai del atsteigimo šalies kultūros ir pagerinimo žmonių buvio. Bet šios šalies godūs valdonai ir pramoninkai del bendrumo pasaulio kapitalistų reikalų blokaduoja Tarybų Rusiją, neveda prekybos ir tuom pačiu tarpu didina bedarbę ir skurdą šios šalies darbininkam.

Todel mes protestuojame ir šaukiame kitas darbininkų organizacijas protestuoti prieš barbarišką kapitalo atstovų elgimąsi.

Rezoliucijų Komisija.

Prie L. M. P. S. Finansinio Raporto, Tilpusio "Motery Balso" No. 2.

Įplaukose paskelbta nuo 46 kp., Philadelphia, Pa., \$5.85; turėjo būti \$7.85. Nepaskelbta 99 kp., Moundsville, W. Va., \$7.40.

Pataisius šias klaidas, įplaukų sausio mėnesij buvo \$288.64.

Išlaidos, kurios nebuvo paskelbtos:

B. Bočkiutei nepamokėta bila nuo seniai už jos sekretoriavimą \$50.00.

K. Karosienei kelionės lėšos į Pild. Komiteto posėdį \$7.00.

K. Petrikienei P. K. Sekret. išlaidos 1920 metais \$10.61.

B. Bočkiutei kelionės lėšos į P. K. posėdžius \$3.17.

Sugryžo čekių ant \$23.50.

Viso \$94.28. Buvo paskelbta 36c. Viso kartu \$94.64

Sutrauka:

Įplaukų	\$288.64
Balansas gruodžio, 1920	733.52
Viso įplaukų	\$1022.16
Išlaidos	94.64
Ižde lieka sausio 31, 1921	\$927.52

MILWAUKEE, WIS.

L. M. P. S. 89 Kp. Metinis Raportas iš 1920 Metų. Balių parengta 4 Pelnas nuo visų balių per metą \$325.73.

Draugiškų išvažiavimų surengta 2. Pelnas nuo išvažiavimų \$12.45.

Prakalbos parengtos dvejios. Pelno liko \$7.50.

Literatūros išplatinta už \$13.85.

Viso pelnyta \$359.53.

Išlaidų, manau, nereikia pažymėti.

A. Sakalauskutė.

**“MOTERŲ BALSO” PINIGINĖS APYVARTOS
STATEMENTAS.**

Nuo Spalio 20, 1918 m. iki Sausio 31, 1921.

IPLAUKOS

Moterų Balso prenumerata 1918 m.	\$129.15
” ” ” 1919 m.	472.25
” ” ” 1920—21 m.	762.86
Pavieniai Mot. Balso numeriai 1918 m.	149.52
” ” ” 1919 m.	713.19
” ” ” 1920—21 m.	1473.37
Aukos Mot. Balsui 1918 metais	344.31
Aukos Mot. Balsui 1919 metais	601.99
Aukos Mot. Balsui 1920—21 metais	1665.47
Už literatūrą įplaukė 1918 m.	48.53
” ” ” 1919 m.	66.49
” ” ” 1920—21 m.	81.17
Už skelbimus įplaukė 1918 m.	2.00
” ” ” 1919 m.	8.00
” ” ” 1920 m.	6.00
Už pašto ženklelius gryžo	1.00
Iš Centro nuo narių mokesčių 1919 m.	616.15
” ” ” 1920 m.	2311.14
L. M. P. S. II Suvažiavimo paskirti pinigai	400.00
Parduota seni Moterų Balso numeriai	3.95
Viso per 27 mėnesius įplaukė	\$9856.54
Gauta nuo Karosienės M. B. išdas	234.46
Viso gauta	\$10091.00

IŠLAIDOS.

Ekspedicija Mot. Balso 1918 meta is	14.61
Ekspedicija Mot. Balso 1919 metais	104.80
Ekspedicija Mot. Balso 1920 metais	80.50
Užmokėta paštui iškalno už ekspediciją	50.00
Red.-Administracijos išlaidos 1919 metais	24.65
Red.-Administracijos išlaidos 1920 m.	39.53
Pašto ženklelių pirktą 1919 metais.	49.31
Pašto ženklelių pirktą 1920 m.	64.67
Atviručių pirktą	1.00
Spauda Mot. Balso 1918 ir 1919 metais	1600.39
Spauda Mot. Balso 1920 metais	1747.92
Popiera Mot. Balsui 1918 ir 1919 metais	811.62
Popiera Mot. Balsui 1920 metais	1387.79
Apdarymas Mot. Balso kompletų 1918 m.	76.75
Įvairūs spaudos darbai 1919—20 m.	72.06
Apmokėta sena skola iš Karosienės Adm. lakių	201.92
Už raštus sandarbininkams 1919 m.	67.28
Už raštus sandarbininkams 1920 m.	72.92
Paveikslų klišės 1919 m.	14.95
” ” ” 1920 m.	53.75
Red.-Adm. alga už 1918 ir 1919 m.	1325.00
” ” ” 1920 m.	1590.00
Siuntimas knygų į Škotiją	33.40
Siuntimas knygų į Brooklyną	5.40
Herman už knygų peržiūrėjimą	20.00
Pren. knygųčių spauda	18.00
Pirktą literaturos	12.85
Kriaustimas į Brooklyną visos literat. ir dokumentų	40.00
Viso išmokėta	\$9581.07

SUTRAUKA.

Viso įplaukė	9856.54
Išlaidų buvo	9581.07
Lieka	275.47
1918 metų balansas	234.46
Lieka išde	\$509.93

L. M. P. S. LITERATUROS APYSKAITA

Nuo spalio 20, 1928 m. iki sausio 31, 1921.

“M.B.” kompletų 1916—17 m. buvo: 91 egz., parduota 25 egz. — lieka 66 egz.; “M. B.” kompletų 1918 m. buvo: 200 egz., parduota 8—lieka 192 egz.; Moteris ir Jos Ek. Padėjimas buvo: 1261 egz., parduota 335 egz.—lieka 926 egz.; Moteris turėtų užsiimt Sav. Reik. buvo: 1185 egz., parduota visos; Kudikių Priežiūra be apdarų buvo: 3736 egz., parduota 321 egz.—lieka 3415 egz.; Kudikių Priežiūra — apdaryta buvo: 98 egz., parduota 98—neliko nieko; Šeimyna Seniau Dabar ir Ateityje buvo: 2492 egz., parduota 1697 egz.—lieka 795 egz.; Ką Kiekviena Mot. Privalo Žinoti buvo 5000, parduota 676, narėm duota 975, honoraro duota vertėjui 5 egz., Redakcijom 14 egz., pašte dingo 126 egz. (siuntinėjant narėm dingo)—lieka 3204 egz.; Šeimyna S. Darb. Valstybėj buvo: 6950, parduota 829 egz., narėm išdalinta 1676, Redakcijoms 21 egz., paaukauta Lietuvos darbininkams 500 egz., Škotijos Liet.

Moterų Darbininkų Draugijai 200 egz. viso paaukauta 700 egz. — lieka ant rankų 3724 egz.

Svetimos laidos literatura.

Moteriškė ir Meilė buvo 7 egz., parduota 5 egz.—liko 2 egz.; Moteris Kapital. Gdynėj buvo 50 egz., parduota 41 egz.—lieka 9 egz.; Patarmės Merginoms buvo 1 egz., parduota visos; Moterų Balso pavienių numerių per tą laiką išplatinta apie trisdešimts tukstančių egz. Daugiausia pasidarbavo pavienių numerių platinime drg. O. Vikšrienė iš Chicagos; ji išplatina po 100 egz. kas mėnesį. Perdaviau Naujajai Administratorei literaturos sekančiai: “M. B.” kompletų 1916—1917 m. 66 egz., “M. B.” kompletų 1918 metų 192 egzempliorius, Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas 926 egz., Kudikių Priežiūra be apdarų 3415 egz., Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityj 795 egz., Ką Kiekviena Motina Privalo žinot 3204 egz., Šeimyna Socialistinė Darbininkų Valstybėj—3724 egz., Svetimos laidos literaturos perduota: Mot.

Kapitalizmo Gadynėj 9 egz., Mot. ir Meilė 2 egz., Že-nyba ir Žmogaus Gyvenimo Siekiniai 17 egz, Organizuo-kišės 20 egz., Kodel Bažnyčia Priešinga Socialistams 9 egz.

Prie Raporto.

Nors "Moterų Balsas" pats per save neapsimoka ir negali apsimokėti netalpinant skelbimų ir prie dabartinės mažos prenumeratų ir pavienių numerių kainos, bet pridėjus aukas; įplaukus už literatūrą ir narinių mokesčių dalį, kurią "M. B." gauna, jis gali šiaip taip verstis net ir prie dabartinio visų spaudos reikmenų brangumo. O pakėlus narines mokestis ir kiek daugiau mūsų L. M. P. S. narėm pasidaravus su platinimu "Moterų Balso", jis be abejonės galės eiti greitu laiku ir po du kartu į mėnesį.

Smagu visgi pastebėti, kad "Mot. Balso finansinis stovis nepuola, bet žymiai pakylė.

Man užėmus "M. B." administratorės vietą 1918 metų gale, "M. B." nors turėjo apie \$200.00 išde, bet turėjo suvirš \$200.00 skolos, taip kad išdas reiščia buvo tuščias, nors tada spauda, popiera ir kiti dalykai buvo kur kas pigesni. Algų tada buvo išmokama tik tai \$45.00 į mėnesį, o 1919 ir 1920 metais vien algos buvo išmokama po \$120.00 ir \$150.00 į mėnesį Reiščia vien alga pakylė ant apie šimtą dolerių į mėnesį.

Spauda ir popiera "M. B." No. 3, 1918 metų lėšavo \$133.46, kur dabar mes užmokėjome už gruodžio mėn. No. 12 — \$311.70, reiščia spaudos ir popieros kaina pakylė į 2½ metų net ant \$178.24 pridėjus visas kitas administracijos išlaidas, kurios žymiai pakylė nuo 1918 metų, pasidaro ant apie \$200.00 kas mėnesį daugiau išlaidų. Prirokavus algos pakilimą ant \$100.00 į mėnesį, pasidaro dabar \$300.00 daugiau išlaidų kas mėnesį, kaip buvo 1918 metais.

Už popierą "Mot. Balsui" už 1919 metus ir už 3 numerius 1918 metų užmokėta tik tai \$811.62, kur 1920 metais už popierą tik tai vieno meto užmokėta \$1387.79. Taigi vien tik popiera pakylė į metus laiko ant apie \$600.00 suviršum.

Todel, draugės, mes galime pasidžiaugt, kad "Moterų Balsas" pergalėjo tas visas brangumo sunkenybes, apmokėjo visas skolas, taip kad nei cento skolos nebūti ir dar turėjo išde pinigų Sausio 31, 1921 m. \$509.93. Neskaitant priklausančių "M. B." pinigų nuo narinių mokesčių už sausį m. 1921 m. apie \$200.00, kurie dar nebuvo perduoti tada.

Turi "M. B." ir skolininkų pusėtinai daug, kurie dar nebuvo atsilyginę už literatūrą ir pavienių numerius. Kada jie atsitys, tai išdas bus dar geresniam stovyj.

Tulos draugės rugoja, kad adm. raportai nebuvo išduodami, taip kaip rodo mūsų konstitucija. Ant to pasakysiu tik tiek, kad aš, užimdama savo vietą, gavau administracijos knygas užvilktas net ant 4 mėnesių. Paskui apie 3 savaites sugaišau su Žilinskiūtės incidentu, apie 3 savaites sugaišau prie kriaustimos iš Philadelphia į Brooklyną, taip kad knygos buvo užvilktos net apie 6 mėnesius, o kadangi kasdieninio bėgančio darbo buvo tiek kad į 12 valandų nebuvo galima apsidirbti, tai knygų tvarkymo negalima buvo į laiką pasivyti ir to-

kiu budu nebuvo galima nei raporto išduot.

Manau, draugės, suprasite kame dalykas ir daugiau neberugosite.

Su šituo mano raportai užsibaigia. Nuo dabar raportus išdavinės nauja administratorė, kuri turėdama daugiau laiko, galės viską atsakančiai atlikti.

J. B. Šukienė,

Buvusi "M.B." Administratorė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. VIII Rajono Trečios Konferencijos, atsibuvusios 12 d. Gruodžio, 1920, po No. 775 Bank St., Waterbury, Conn.

Organizatorė d. A. Bieliauskienė posėdį atidarė 12 valandą dieną.

Konferencijos pirmininke išrinkta drg. O. Babinienė, jos pagalbininke — E. Malinauskienė, Sekretore — V. E. Bagdonienė, jos pagalbininke — J. Mikelavičūtė.

Delegačių pribuvo 9 nuo 4 kuopų, atstovaujant 102 pilnai užsimokėjusias nares.

1. Protokolas iš praeitos konferencijos priimtas be pataisymų.

2. Rajono valdybos raportas vienbalsiai priimtas.

3. Priimta įvairių komisijų raportai.

Iš koncerto komisijos raportu pasirodė, kad pelno liko \$59.51.

4. Vienbalsiai nutarta suteikt patariamąjį balsą svečiams.

5. Nutarta rengt prakalbų maršrutą, jeigu negalima būtų visoms kuopoms, tai nors toms, kur galima.

6. Nutarta surengt du pikniku — vieną rajono naudai, antrą, kam bus reikalingiausia tuo momentu.

7. Nutarta išleisti lapelius, atsakančius į svarbesnius dienos klausimus.

8. Vienbalsiai nutarta paduot įnešimą, kad L. M. P. S. A. suvažiavimas įvyktų gegužio mėn., š. m. Pamatuojama tuo, kad rudenį suvažiavimui įvykus, mažai laiko lieka sutvarkymui reikalų.

9. Nutarta siųst delegatę nuo rajono į busiantį L. M. P. S. suvažiavimą.

10. Vienbalsiai nutarta pareikalaut iš centro pilnos atskaitos už du metus iš L. M. P. S. A. stovio, kurios nesimatė per ilgą laiką.

11. Didžiama balsų nutarta paaukuot \$25.00 del "Rankpelnio" mašinų fondo.

12. Nutarta, kad VIII Rajonas laikytų dvi konferencijas į metus. Sekamą konferenciją nutarta laikyt gegužio mėn., Hartforde, Conn.

13. Drg. A. Bieliauskienė įgaliota nuvažiuot pas tas kuopas, kurios silpnai stovi arba mirę, kad sustiprins bei atgaivins jas.

L. M. P. S. VIII Rajono išde randasi \$63.94.

Posėdis uždarytas 4:30 po pietų.

V. E. Bagdonienė, Sekr.; O. Babinienė, Pirm.

P. S. Protokolas sutrumpintas. — Sekretorė.

PHILADELPHIA, PA.

Puikus Koncertas ir Balsus.

9 d. balandžio (April), Lietuvių Tautiškoj Svetainėj, 928 E. Moyamensing Ave., 7 val. vakare, įvyks L. M. P. S. 80 kp. koncertas su šokiais. Programe dalyvaus gabiausias spėkos lietuvių ir kitataučių: Latvijų Orchestra, Lyros Choras, po vadovystę drg. Žiurono; Rusų Choras, po vadovystę drg. Drobota. Pelnas skiriamas rusų medikaliams reikalams.

Kviečia RENGĖJOS.

893567